

Ministarstvo
javne uprave

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

**za sprovođenje Strategije saradnje organa
državne uprave i nevladinih organizacija
2022-2026.**

maj 2024. godine

SADRŽAJ

I UVODNI REZIME	3
II UVOD	9
III INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA	11
3.1 OPŠTI PREGLED	11
3.2 NAPREDAK U OSTVARENJU OPERATIVNOG CILJA 1. Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama	13
3.3 NAPREDAK U OSTVARENJU OPERATIVNOG CILJA 2. Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika I pružanju usluga građanima	21
3.4 SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE Strategije NVO 2022-2026.	25
IV TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE	27
V PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA	42

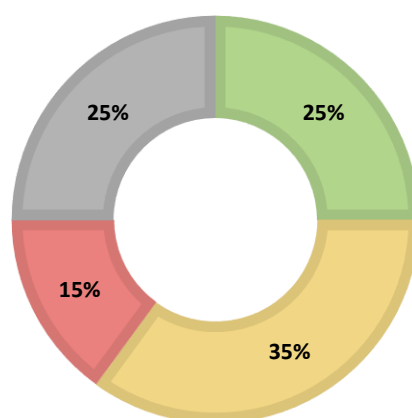
I UVODNI REZIME

Glavni nalazi monitoringa za 2023. godinu, u odnosu na Akcioni plan 2022-2023. s osvrtnom na 34 aktivnosti i 20 indikatora koji su praćeni i mjereni, ukazuju na to da su se u prethodnoj godini aktivnosti realizovale usporenom dinamikom.

Ostvareni rezultati u odnosu na indikatore i aktivnosti, prikazani su u sljedećim graficima.

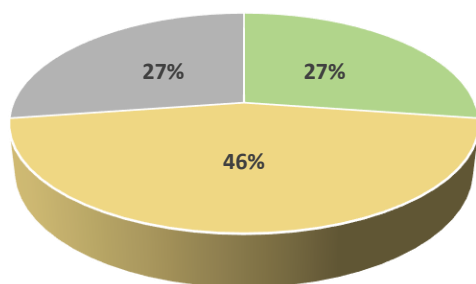
PREGLED TRENDA INDIKATORA U 2023.

■ Pozitivan trend ■ Nepromijenjen trend ■ Negativan trend ■ Podaci nisu dostavljeni

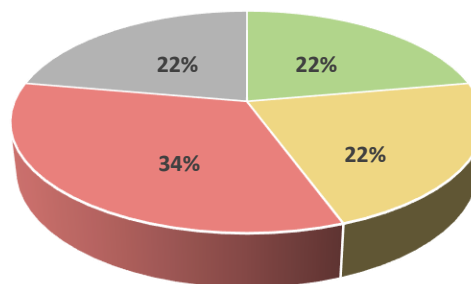
Mjerenjem trenda indikatora u 2023. godini, od ukupno 20 indikatora, 5 indikatora tj. **25% imaju pozitivan trend**, 7 indikatora odnosno **35% su nepromijenjeni u odnosu na polazne vrijednosti**, 3 indikatora tj. **15% indikatora bilježe negativan trend u odnosu na polazne vrijednosti**, dok za 5 indikatora odnosno **25% podaci nisu dostavljeni ili nisu mogli biti mjereni u datom trenutku**.

Pregled trenda indikatora za cilj 1.

■ Pozitivan trend ■ Nepromijenjen trend
■ Negativan trend ■ Podaci nisu dostavljeni

Pregled trenda indikatora za cilj 2.

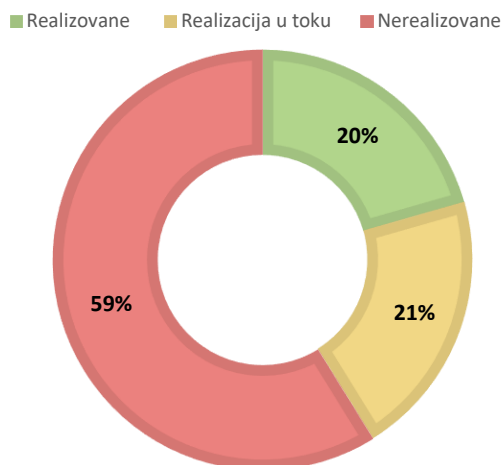

■ Pozitivan trend ■ Nepromijenjen trend
■ Negativan trend ■ Podaci nisu dostavljeni

Izveštajnim periodom su obuhvaćene **aktivnosti sa rokom realizacije u 2023. godini**, aktivnosti čiji **početak realizacije je 2022, a rok realizacije obuhvata i 2023**, kao i

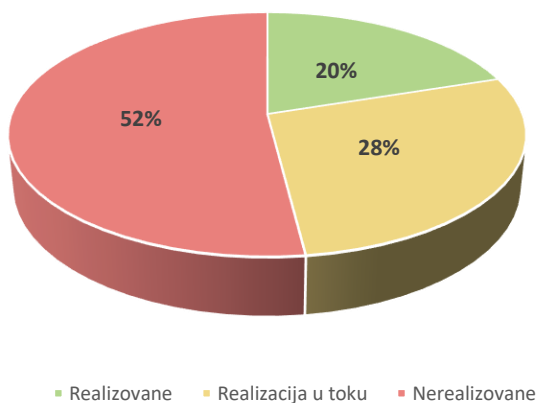
aktivnosti koje nijesu realizovane u 2022, a bile su predviđene. Ukupno je izdvojeno 34 aktivnosti, od kojih su u potpunosti realizovane **7 aktivnosti (20%)**, **realizacija u toku ili su djelimično realizovane 7 aktivnosti (21%)**, dok **20 aktivnosti (59%) nije realizovano**.

PREGLED REALIZACIJE AKTIVNOSTI U 2023.

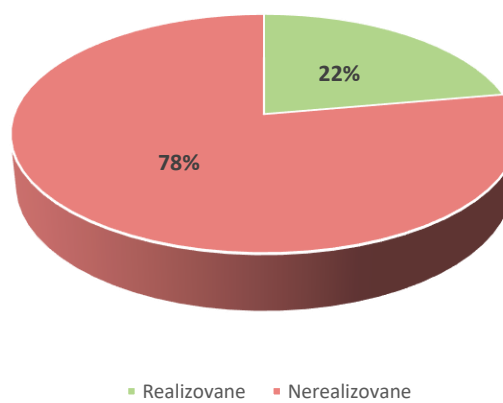

U kontekstu aktivnosti po operativnim ciljevima, od ukupnog broja aktivnosti o kojima se izvještava (34), u okviru operativnog cilja 1 u potpunosti je realizovano 5 aktivnosti, a u toku je realizacija 7 aktivnosti, dok u okviru operativnog cilja 2 u potpunosti su realizovane 2 aktivnosti.

Pregled realizacije aktivnosti za cilj 1.

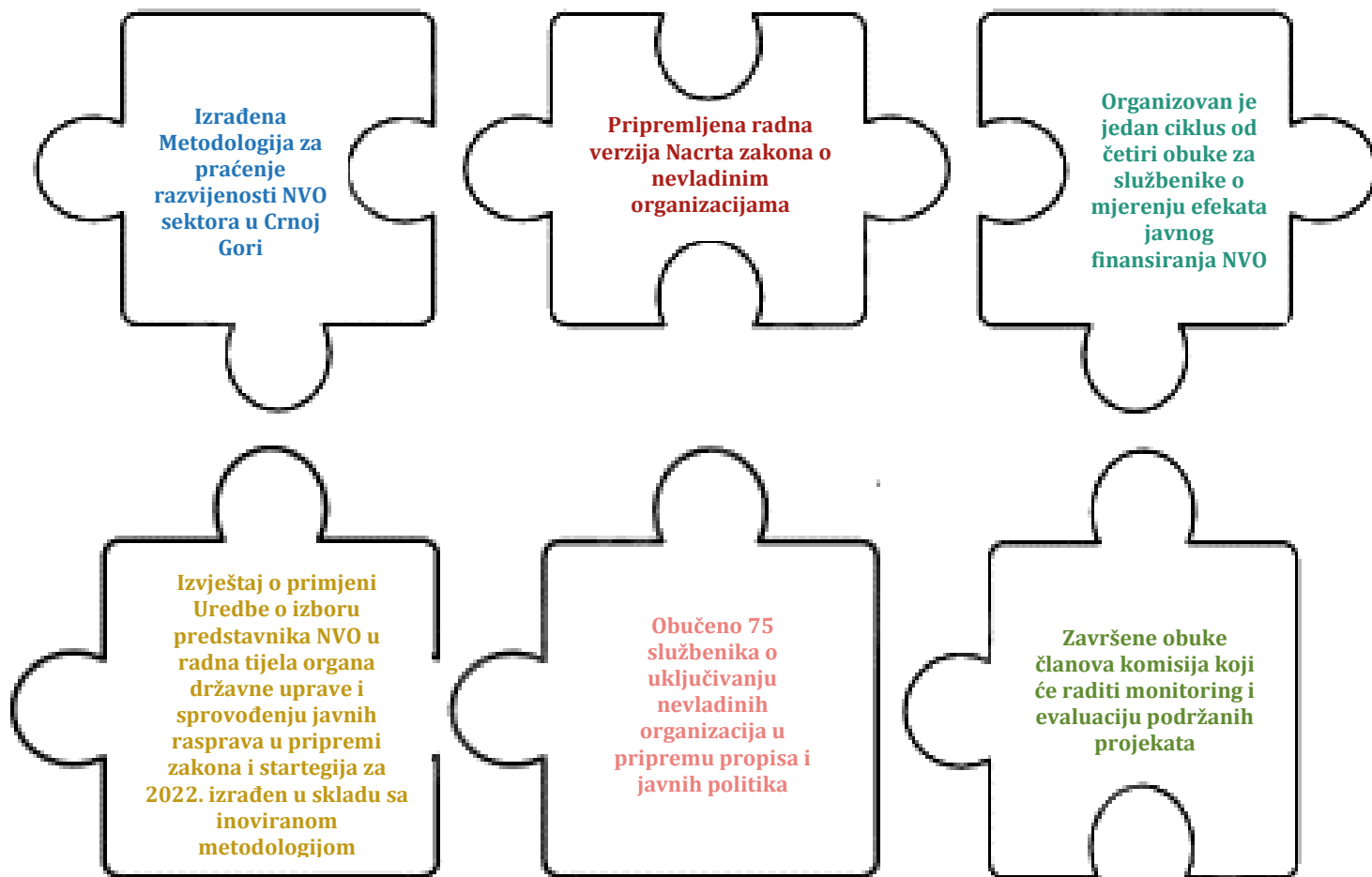

Pregled realizacije aktivnosti za cilj 2.

KLJUČNI REZULTATI U IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE

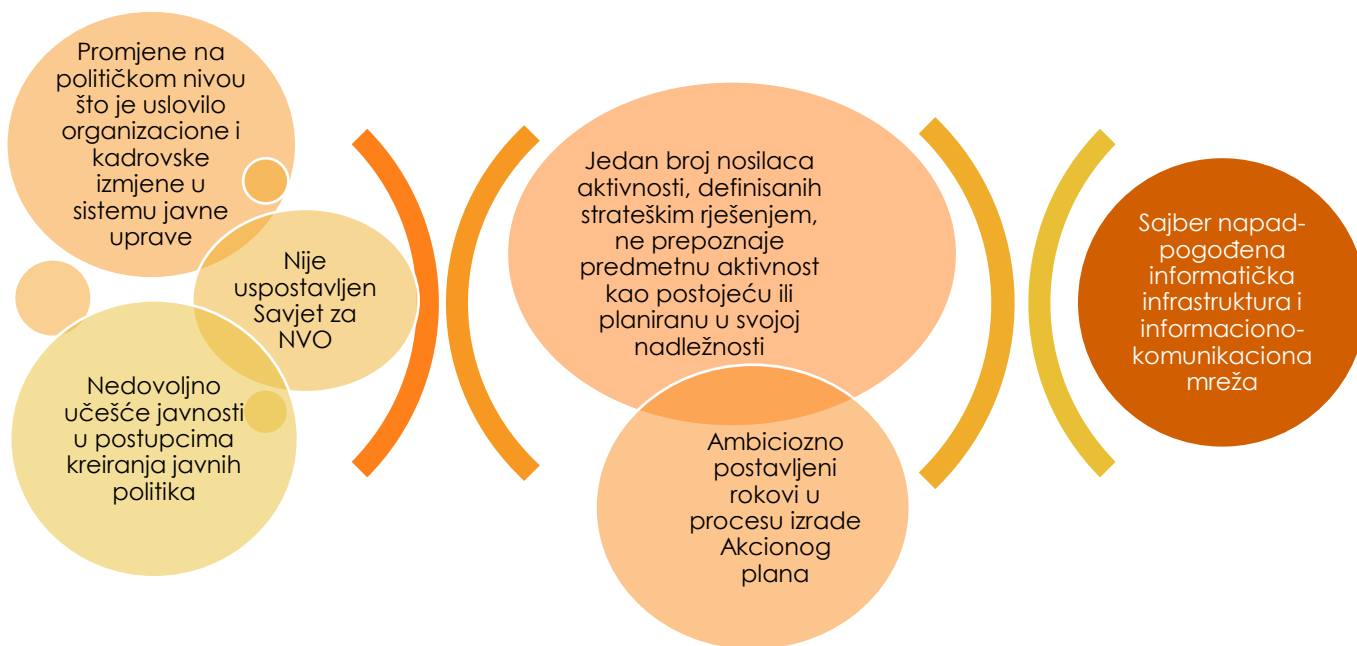
Operativni cilj 1. Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama

Operativni cilj 2. Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika I pružanju usluga građanima

GLAVNI IZAZOVI U IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE

PREPORUKE

PLANIRANJE SREDSTAVA I KROZ BUDŽET INSTITUCIJA KOJE SU ZADUŽENE ZA REALIZACIJU AKTIVNOSTI IZ STRATEGIJE;

UBRZATI AKTIVNOSTI U OBLASTI UNAPREĐENJA ZAKONSKIH RJEŠENJA (ZAKONA O NVO I ZAKONA VOLONTERSKOM RADU);

INTENZIVIRATI AKTIVNOSTI POJEDNOSTAVLJENJA PROCEDURE REGISTRACIJE NVO KROZ SINHRONIZOVANO DJELOVANJE SVIH INSTITUCIJA UKLJUČENIH U OVAJ PROCES;

INTENZIVIRATI AKTIVNOSTI U OBLASTI USPOSTAVLJANJA NOVOG OPEN DATA PORTALA, KAO I AKTIVNOSTI USPOSTAVLJANJA SAVJETA ZA NVO;

INTENZIVIRATI IMPLEMENTACIJU SVIH AKTIVNOSTI OD STRANE NOSILACA AKTIVNOSTI U CILJU ISPORUKE KVALITETNIJIH I INTEGRISANIH REZULTATA;

INTENZIVIRATI AKTIVNOSTI USMJERENE NA PROMOCIJU REZULTATA;

JASNIJE KONCIPIRANJE POJEDINIH AKTIVNOSTI U NOVOM AKCIONOM PLANU, S AKCENTOM NA DEFINISANJE KONKRETNIH NOSILACA AKTIVNOSTI I NJIHOVIH NADLEŽNOSTI U CILJU SPROVOĐENJA MONITORINGA IMPLEMENTACIJE STRATEGIJE NA VIŠEM NIVOU

i

U poslednjem Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru, saglasno ključnim nalazima za 2023. istaknuto je da je uloga civilnog društva prepoznata i promovisana. Međutim, treba poboljšati pravni i institucionalni okvir koji reguliše saradnju državnih institucija i civilnog društva, te da Savjet za saradnju državnih organa i nevladinih organizacija nije nastavio sa radom.

BUDŽET ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE

Sredstva za sprovođenje Strategije NVO 2022-2026. planirana su budžetima institucija prepoznatim akcionim dokumentom, kao i kroz podršku EU projekta - Tehnička podrška Vladi za jačanje saradnje sa civilnim društvom Crne Gore, čime se obezbjeđuje finansijska i fiskalna održivost. U okviru Startegije NVO, te definisanim Akcionim planom 2022-2023. predviđen je utrošak 1,281,000 €.

Podaci koji su dostavljeni od strane nadležnih institucija o utrošku sredstava iz budžeta za realizovane aktivnosti u prošloj godini iznose 7,000 €, dok pojedine i institucije nisu dostavile sve podatke o utrošku sredstava iz budžeta za aktivnosti koje su realizovane.

Takođe, jedan broj aktivnosti je realizovan uz podršku prethodnog EU projekta - Tehnička podrška Vladi za jačanje saradnje sa civilnim društvom Crne Gore, uz napomenu da je kroz AP sa ove aktivnosti planiran iznos od 40,000 €.

EU nastavlja da podržava razvoj saradnje između Vlade i organizacija civilnog društva u okviru novog EU IPA projekta „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“ koji je otpočeo u januaru 2024. godine. Implementacija projekta je predviđena u periodu od 24 mjeseca, a u iznosu od 250,000 €.

Novim EU IPA projektom predviđena je i podrška za implementaciju aktivnosti koje su definisane novim Akcionom planom za period 2024-2026. a koji se radi paralelno sa izradom ovog Izvještaja. Ovaj Izvještaj predstavlja polaznu osnovu u definisanju novih aktivnosti ovog akcionog dokumenta.

II UVOD

Nezavisan i profesionalan nevladin sektor (NVO) je preduslov daljeg demokratskog razvoja Crne Gore i neophodan faktor ka našem evropskom putu. Kreiranje ambijenta za nesmetano djelovanje nevladinog sektora za opšte društvene tokove i brži demokratski razvoj prepoznato je **Strategijom saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.** sa Akcionim planom za period 2022-2023. (Strategija NVO) koja je usvojena u julu 2022.

Strategija je pripremljena na inkluzivan način, u širokom okviru konsultacija svih relevantnih institucija¹. Vrijednost strateškog dokumenta ogleda se u pružanju smjernica i osiguranju dugoročnog strateškog i kvalitetnog partnerstva između države i organizacija civilnog društva kako u cilju kreiranja javnih politika tako i u cilju pružanja boljih usluga građanima i građankama.

Ključni strateški cilj Strategije NVO je osigurati dugoročno, pouzdano, i kvalitetno partnerstvo između države i nevladinih organizacija. Dokument obuhvata dva operativna cilja:

- Operativni cilj 1 - *Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama*
- Operativni cilj 2 - *Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima.*

Strategijom su definisani indikatori za praćenje napretka i po prvi put predstavljen set novih aktivnosti koji se odnosi na digitalizaciju postupka za registraciju NVO, objavljivanje svih podataka o radu i njihovom finansiranju, stvaranje uslova za finansiranje resursnih centara, kojima se određuje drugačiji pristup daljoj saradnji i stvaranju NVO sektora kao snažnog partnera države u procesu kreiranja javnih politika, pristupa Crne Gore Evropskoj uniji i kvalitetnijem pružanju usluga građanima.²

Ministarstvo javne uprave je shodno Uredbi o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenta³, Metodologiji razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja dokumenata⁴, kao i Smjernicama za monitoring i izvještavanje o sprovođenju strateških dokumenata⁵, pripremlilo **Izvještaj o implementaciji Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026. za 2022**⁶.

¹ Nvladinog sektora, državnih organa, lokalnih samouprava i donatora

² <https://www.gov.me/dokumenta/463e536b-43b9-41be-a650-3fa6deb0976f>

³ <https://www.gov.me/dokumenta/23c216b2-3eb7-453c-b0a7-3cdae9e9742e>

⁴ <https://javnepolitike.me/wp-content/uploads/2020/11/Metodologija-prirucnik-septembar-2018.pdf>

⁵ <https://javnepolitike.me/wp-content/uploads/2022/06/Smjernice-za-izvjestavanje-o-sprovođenju-strateških-dokumenata.pdf>

⁶ <https://www.gov.me/dokumenta/75c8255b-80b2-4424-a8b7-43feb68d330d>

Izvještaj je pokazao da je u toku 2022. godine za realizaciju je prispjelo šest (6) aktivnosti, od kojih su tri (3) djelimično realizovane - 50%, dok preostalih 50% aktivnosti nije realizovano. Saglasno navedenom u normativnom dijelu se priprema Nacrt zakona o NVO, kao i Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj imovini.

Takođe, Izvještajem su obuhvaćene i aktivnosti čiji početak realizacije je 2022. godina, a rok realizacije obuhvata i 2023, saglasno AP 2022-2023. To je podrazumijevalo dvadeset jednu (21) aktivnost, od kojih su realizovane dvije (2) aktivnosti, realizacija osamnaest (18) aktivnosti je bila u toku, dok jedna (1) aktivnost ostaje nerelizovana u navedenom izvještajnom periodu.

U cilju dalje implementacije Strategije NVO, Ministarstvo javne uprave je nastavilo sa monitoringom i pripremiilo **Izvještaj o sprovođenju Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026. sa osvrtom na ostvarenje rezultata u 2023.**

Takođe, Izvještaj je pripremljen u skladu sa Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, koja ukazuje da se izvještaji sačinjavaju za svaku godinu implementacije.

III INFORMACIJA O NAPRETKU U DOSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA

3.1 OPŠTI PREGLED

Kreiranim strateškim okvirom za jačanje saradnje države i NVO sektora nastavljamo da osnažujemo civilni dijalog. **Strategijom saradnje organa državne uprave i NVO 2022-2026.** trasiran je put za još intenzivnije unapređenje pravnog, institucionalnog i finansijskog okvira, za veću inkluziju i bolju saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija u procesu kreiranja i primjene javnih politika. Dalje, Strategijom pružamo smjernice i osiguravamo dugoročno, strateško i kvalitetno partnerstvo između države i organizacija civilnog društva koje će pomoći u zajedničkom kreiranju usluga za sve građane i građanke Crne Gore kroz operativne ciljeve:

**Unapređenje
postojećeg
normativnog i
strateškog okvira za
dugoročno partnerstvo
sa nevladinim**

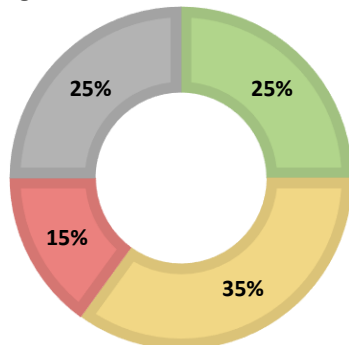
**Jačanje kapaciteta
NVO sektora za
saradnju sa državom u
pripremi javnih
politika i pružanju
usluga građanima**

Monitoring Strategije saradnje organa državne uprave i NVO 2022-2026. je u nadležnosti Ministarstva javne uprave. Konkretno, Direktorat za strateško planiranje u javnoj upravi, međunarodnu saradnju i IPA fondove u okviru Ministarstva javne uprave, zaduženo je za praćenje sprovođenja Strategije NVO.

Glavni nalazi monitoringa za 2023. godinu, s osvrtnom na 34 aktivnosti i 20 indikatora koji su praćeni i mjereni, prikazani su u sljedećim graficima.

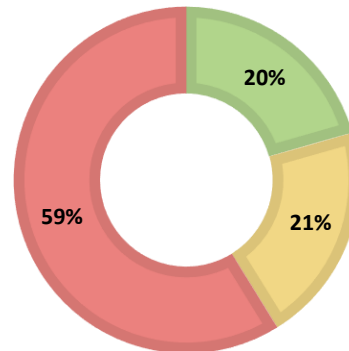
PREGLED TRENDA INDIKATORA U 2023.

■ Pozitivan trend ■ Nepromijenjen trend
■ Negativan trend ■ Podaci nisu dostavljeni

PREGLED REALIZACIJE AKTIVNOSTI U 2023.

■ Realizovane ■ Realizacija u toku ■ Nerealizovane

Direktorat je u decembru 2022. donio Odluku o obrazovanju **Međuresorskog operativnog tima za praćenje implementacije Akcionog plana 2022 - 2023. za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.** (Operativni tim), čiji su članovi predstavnici institucija nadležnih za aktivnosti u dijelu implementacije Strategije. Operativan tim se sastao u 2023. godini, zatim u februaru 2024. u cilju izrade Izvještaja i praćenja sprovođenja aktivnosti. Takođe, članovi Operativnog tima su u intenzivnoj komunikaciji u kontinuitetu sa predstavnicima MJU. Praćenje implementacije aktivnosti se odvija kontinuirano, u skladu sa postavljenim indikatorima, a u kontekstu dostizanja ciljeva kroz kvalitetan i na dokazima zasnovan proces monitoringa.

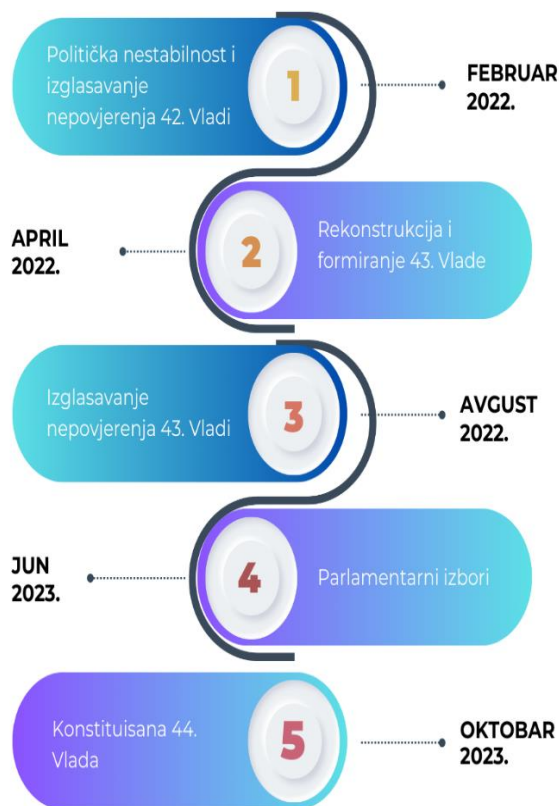

Prikupljanje podataka za pripremu ovog Izvještaja odvijao se kroz kvalitetnu komunikaciju sa institucijama i svim relevantnim akterima koji su uključeni u proces saradnje sa NVO sektorom. Sa ciljem izrade objektivnog izvještaja korišteni su podaci dostavljeni od strane kontakt osoba, kao i dobijeni putem direktnog razgovora sa predstavnicima resora i putem sastanaka sa kontakt osobama u institucijama zaduženim za realizaciju aktivnosti.

Imajući u vidu izazove sa kojima smo se suočavali u proteklom periodu, te kadrovske promjene koje su uslovile promjenu dinamike realizacije i uticale na to da očekivani stepen realizacije aktivnosti tokom 2023. bude niži od planiranog.

Važno je istaći da se implementacija Strategije NVO u 2023. odvijala u veoma specifičnom političkom momentu, što je podrazumijevalo konstituisanje 44. Vlade Crne Gore i kadrovske promjene koje su uslijedile u skladu sa tim. Promjene se ogledaju kako u promjeni rukovodećeg kadra, tako i u promjenama same strukture javne uprave u odnosu na strukturu

javne uprave iz perioda kreiranja strateškog dokumenta, kao i izmijenjenim i proširenim nadležnostima institucija. Pregled reorganizacije Vlade prikazan je na sljedećem grafiku:

Izazov predstavlja činjenica izostanka platforme za saradnju organa državne i NVO, koja bi bila dodatna podrška za intenziviranje aktivnosti iz akcionog dokumenta.

Takođe, izazov u implementaciji odnosi se i na činjenicu da još uvijek nije funkcionalan portal Otvorenih podataka nakon hibridnog napad na informatičku infrastrukturu Vlade Crne Gore, u avgustu 2022.

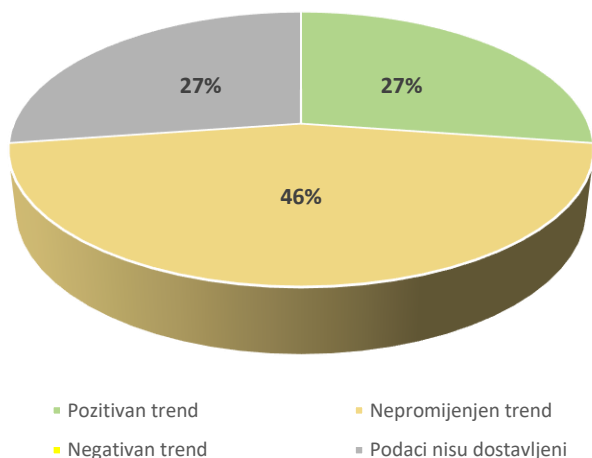
Izveštaj svjedoči da su kašnjenja u realizaciji jednog broja aktivnosti uslijedila i zbog ambiciozno postavljenih rokova za iste i činjenice da pojedine institucije odnosno organizacione jedinice unutar organa, nisu prepoznale svoj resor kao nosioca ili učesnika u sprovođenju aktivnosti saglasno strateškom dokumentu.

3.2 NAPREDAK U OSTVARENJU OPERATIVNOG CILJA 1. Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama

Ovim operativnim ciljem se želi unaprijediti normativni i strateški okvir u cilju jačanja civilnog dijaloga i stvaranja kvalitetnog partnerstva za sprovođenje javnih politika i pružanje usluga građanima. Ključni indikatori koji su postavljeni u strateškom dokumentu i kojim se mjeri saradnja NVO sektora i države kroz procenat tekućeg budžeta koji se godišnje izdvaja za NVO je nepromijenjen u 2023. saglasno podacima Ministarstva finansija, dok procenat konsultacija o javnoj politici sprovedenih u skladu s pravnim okvirom i SIGMA principima u

odnosu na broj akata koje donosi Vlada, a koji podliježu javnim konsultacijama ima blago pozitivan trend u odnosu na početnu vrijednost, što je pokazao izvještaj iz 2022.godine. Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede.

Pregled trenda indikatora za cilj 1.

Saglasno postavljenim operativnim ciljevima, u okviru prvog cilja prikazan je trend za ukupno 11 indikatora od kojih je za 3 indikatora (27%) ostvaren pozitivan trend, za 5 indikatora (46%) je ostvarena ista vrijednost u odnosu na postavljenu početnu vrijednost indikatora, nijedan indikator (0%) nije izmjeren sa negativnim trendom, dok za 3 indikatora (27%) nijesu dostavljeni podaci ili nisu mogli biti mjereni u datom trenutku.

Napredak u dostizanju ključnih indikatora tj. trend razvoja strateškog dokumenta u okviru Operativnog cilja 1 Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama je dat u sljedećoj tabeli:

OPERATIVNI CILJ 1					
<i>Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama</i>					
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend ⁷	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
% tekućeg budžeta koji se godišnje izdvaja za NVO	0,7% (2020)	0,7% tekućeg budžeta za 2023. je izdvojeno za NVO po podacima MF ⁸	↔	0.7%	0.9%
Procenat konsultacija o javnoj politici sprovedenih u skladu s pravnim okvirom i SIGMA principima u odnosu na broj akata koje donosi Vlada, a koji podliježu javnim konsultacijama	0%	23,1% ⁹	↻	100%	100%

⁷ ↻ pad vrijednosti u odnosu na 2020.

↻ poboljšanje u odnosu na vrijednost 2020.

↔ isti trend u odnosu na 2020.

⊘ nedostupni podaci ili se ne mjeri

⁸ U skladu sa članom 32a Zakona o NVO, za podršku projektima nevladinih organizacija opredijeljuje se najmanje 0,5% tekućeg godišnjeg budžeta, odnosno: 0,3% za oblasti od javnog interesa, 0,1% za oblast zaštita lica sa invaliditetom i 0,1% za kofinansiranje projekata i programa NVO podržanih iz fondova EU. Izvještaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata u skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama, u 2022. godini usvojen je na Vladi CG (septembar 2023.).

⁹ Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede. U 2022. godini od 53 analizirana akta za 12 je sprovedeno javno konsultovanje u početnoj fazi, dok je za svega 16 akata sprovedena javna rasprava.

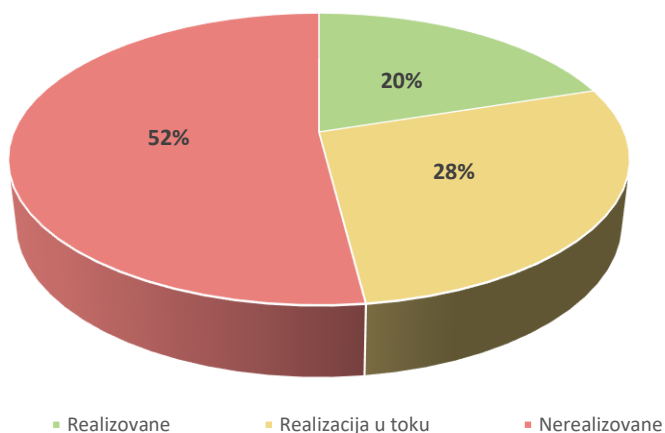
Napredak u dostizanju indikatora tj. trend razvoja u okviru Mjere 1.1 Unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za saradnju države sa NVO, Mjere 1.2 Uvođenje strateškog pristupa pri saradnji sa NVO i Mjere 1.3 Jačanje kapaciteta javne uprave za efikasno učešće nevladinih organizacija u pripremi i primjeni javnih politika - **Operativnog cilja 1** dat je u sljedećim tabelama:

Mjera 1.1 Unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za saradnju države sa NVO					
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
Usvojen Nacrt zakona o nevladinim organizacijama	0	0		1	1
Procenat zahtjeva za registraciju NVO podnesenih elektronski	0	0		0	70%

Mjera 1.2 Uvođenje strateškog pristupa pri saradnji sa NVO					
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost za 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
Uspostavljen sistem statističkog praćenja razvijenosti NVO sektora sa godišnjim izvještavanjem	Nije uspostavljen	Priprema izvještaja u skladu sa donijetom Metodologijom za praćenje razvijenosti nevladinog sektora u Crnoj Gori je u toku.		Sistem uspostavljen, dva godišnja izvještaja	Pet godišnjih izvještaja
Broj oblasti u kojima se strateškim dokumentima definišu srednjoročni ciljevi saradnje države i NVO (sa indikatorima uticaja)	Nema podataka	Nema podataka		3 (u oblasti socijalne zaštite, zdravlja i zaštite prava osoba sa invaliditetom)	6
Uspostavljen sistem evaluacije efekata javnog finansiranja	Nije uspostavljen sistem (samo donijeta metodlogija)	Metodologija mjerenja uticaja projekata i programa NVO podržanih iz javnih izvora proslijeđena svim organima koji vrše raspodjelu sredstava. Sprovedene obuke i date sugestije da se otpočne sa procesom evaluacije već podržanih projekata. Zakonom o NVO nije predviđena obaveza evaluacije projekata.		50% ministarstava ima uspostavljeno outcome izvještavanje o javnom finansiranju NVO	100%

Mjera 1.3 Jačanje kapaciteta javne uprave za efikasno učešće nevladinih organizacija u pripremi i primjeni javnih politika					
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
Broj edukovanih državnih službenika/ca	/	75 edukovanih državnih službenika	↻	20	60
Procenat konsultacija o javnoj politici sprovedenih u skladu s pravnim okvirom i SIGMA principima u odnosu na broj akata koje donosi Vlada, a koji podliježu javnim konsultacijama	0%	23,1% Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede. U 2022. godini od 53 analizirana akta za 12 je sprovedeno javno konsultovanje u početnoj fazi, dok je za svega 16 akata sprovedena javna rasprava.	↻	100%	100%
Prosječan broj pravnih i fizičkih lica koji su dostavili komentare po konsultovanom nacrtu propisa	43 (2019)	Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede	⊘	60	100
Prosječan broj pravnih i fizičkih lica koji su komentare dostavili putem portala eParticipacije po konsultovanom nacrtu propisa	0	Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede (11 objava na portalu, nema komentara u 2023, dok u 2022. jedan komentar fizičkog lica)	⊘	20	70

Pregled realizacije aktivnosti za cilj 1.

Kroz **Operativni cilj 1**, u okviru **Mjere 1.1**, **Mjere 1.2** i **Mjere 1.3**, prepoznato je ukupno **25 aktivnosti**, od kojih su **5 realizovane (20%)**, **7 djelimično realizovane aktivnosti** ili je realizacija u toku (**28%**), a **13 aktivnosti** nisu realizovane (**52%**).

Na temu jačanja normativnog i institucionalnog okvira za saradnju države sa NVO, saglasno podacima, trend ostaje isti u odnosu na prvobitno mjerenje indikatora. Ističemo da su pomaci vidljivi u normativnom dijelu, **pripremljena je radna verzija Nacrta zakona o nevladinim organizacijama** uzimajući u obzir nalaze i preporuke dokumenta **Identifikovani problemi i moguća rješenja budžetskog finansiranja projekata i programa NVO**¹⁰. Ovim Zakonom će se ojačati temelji i osigurati dugoročno i pouzdano partnerstvo civilnog sektora i države. Zakonskim normama će se steći uslovi za dalje unapređenje finansiranja i monitoringa sprovedenih programa i projekata i olakšati način osnivanja i registracije nevladinim organizacijama.

Naime, Radna grupa, u čijem sastavu su predstavnici organa državne uprave i predstavnici NVO sektora, formirana krajem jula 2022. održala je dva sastanka. Usljed izbora 43. i 44. Vlade Crne Gore, te potrebe zauzimanja stvavova od strane drugih ministarstva koja su bila od značaja za izradu ovog zakona, radno tijelo je usporenom dinamikom sprovodilo aktivnosti. Nakon četiri održana sastanka i pristiglih komentara svih članova radnog tijela pripremljena je radna verzija Nacrta zakona o nevladinim organizacijama. U narednom periodu predviđeno je sprovođenje javne rasprave na Nacrt Zakona, kako bi se osiguralo da su i potrebe šire javnosti uzete u obzir, kada će se steći uslovi za donošenjem i usvajanjem Zakona. Programom rada Vlade Crne Gore za 2024. planirano je usvajanje Predloga zakona o nevladinim organizacijama za IV kvartal 2024.

Nakon usvajanja ovog Zakona steći će se uslovi za pripremu **podzakonskog akta, koji će definisati kriterijume i postupak za finansiranje projekata koje realizuje NVO.**

Važno je istaći da unapređenjem zakonskog okvira o NVO, biće **unaprijeđen tekst iz oblasti postupka registracije NVO.** Potreba za digitalizacijom procesa procedura registra i usluga u oblasti NVO u cilju stvaranja mogućnosti za **elektronsko podnošenje zahtjeva za registraciju nevladinih organizacija** prepoznata je godinama unazad sa ciljem smanjenja broja dokumenata, vremena i troškova. Tenderski postupak za razvoj NVO registra i pratećih e-usluga je objavljen u februaru 2024. godine. Unapređenje e-registra NVO i političkih partija doprinijeće digitalizaciji svih procesa koji se odnose na predmetni registar. Ovaj sistem je zamišljen da pored modula za obrađivače i organizacije ima i javni modul gdje će zainteresovana javnost pristupiti osnovnim podacima kao i partnerski modul za organe javne uprave, lokalne samouprave, tužilaštvo itd. Organ će kreirati svoje naloge, podnositi zahtjeve za ostvarivanje prava i obaveza, te preko iste platforme dobijati odgovore i odluke od strane obrađivača. Obrađivač će takođe na isti način obrađivati zahtjeve putem svog informacionog sistema kao i putem šaltera EDMS. Planirana je realizacija do kraja 2024.godine uz podršku UNDP-covid projekta. Finansijska sredstva za realizaciju ove aktivnosti će biti mnogo veća od planiranih u AP 2022-2023, što će biti definisano u novom akcionom dokumentu koji se priprema za period 2024-2026.

Međutim, **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj imovini** još uvijek nije usvojen. Potrebno je da se formira Radna grupa koja bi cijenila, između ostalog, mogućnost davanja državne imovine bez naknade NVO. Prvobitno su obavljene konsultacije da li ima osnova da se NVO sektoru državna imovina daje bez naknade. Stav Vlade Crne Gore je bio da nema mogućnosti da se imovina daje NVO sektoru bez naknade, već uz plaćanje naknade i u skladu sa zakonskom procedurom. Programom rada Vlade za 2024. godinu nije predviđena izmjena Zakona o državnoj imovini. Imajući u vidu da je ovaj kriterijum definisan važećim Zakonom o državnoj imovini, nije potrebno donošenje **posebnog podzakonskog akta sa**

¹⁰ <https://www.gov.me/dokumenta/6cc17a60-6798-45ad-9b9c-e9045ff1f622>

procedurom i kriterijumima za korišćenje državne imovine od strane nevladinih organizacija, što će biti revidirano i u novom akcionom dokumentu 2024-2026.

Takođe, u kontekstu jačanja normativnog okvira planirano je utvrđivanje **izmjena Zakona o volonterskom radu**, kojim će se obezbijediti osnova za sprovođenjem seta aktivnosti u oblasti volontiranja, kao što je **uspostavljanje javnog registra volontera, izrade metodologije za praćenje razvoja volonterstva saglasno kojoj će se pripremati godišnji izvještaji o razvoju volonterstva.**

Naime, u analizi stanja Strategije NVO navedeno je da neadekvatan zakonski okvir ograničava rad NVO sa volonterima jer je volontiranje jedan od ključnih elemenata nevladinog sektora. Na mnogobrojne nedostatke postojećeg Zakona o volonterskom radu, ukazala je i Analiza efekata implementacije Staretegije razvoja nevladinih organizacija 2014-2016.¹¹ Takođe, i Strategijom unapređenja podsticajnog okruženja za djelovanje nevladinih organizacija 2018-2020.¹² je bila predviđena priprema novog zakonskog okvira iz oblasti volontiranja, ali nije realizovano. Saglasno navedenom izrađen je Nacrt Zakona o volontiranju, a koji je povučen iz skupštinske procedure. Suštinski razlog za neusvajanje ovog Predloga Zakona dakle, jeste činjenica što isti nije sadržao odredbu kojom se volonterski rad priznaje kao radno iskustvo. U proteklom periodu došlo je do kašnjenja u realizaciji ove aktivnosti, pa samim tim i realizacije ostalih aktivnosti iz oblasti volontiranja za čije sprovođenje je potrebno usvajanje ovog zakonskog rješenja. Utvrđivanje izmjena i dopuna ovog Zakona na Vladi, kojim će se otkloniti postojeće zakonske prepreke i nedostaci, pomjereno je za narednu godinu.

Na temu jačanja **institucionalnog okvira** za saradnju države i NVO, usvojena je Odluka o **Savjetu za saradnju organa državne uprave i NVO**, koja je stupila na snagu u avgustu 2022. Pokrenut je postupak predlaganja članova Savjeta, predstavnika ministarstava i nevladinih organizacija u šest oblasti koje su utvrđene Odlukom. Nadležnim ministarstvima je upućen dopis za imenovanje predstavnika u Savjetu, a raspisano je i šest javnih poziva nevladinim organizacijama za predlaganje predstavnika u ovom tijelu. Imajući u vidu da iskazani nivo interesovanja NVO za učešće u ovom radnom tijelu nije bio dovoljan kako bi Savjet mogao da se uspostavi, ovo tijelo još nije formirano. Novim akcionim dokumentom planirano je ponovno uspostavljanje Savjeta. Ministarstvo će pristupiti analizi ovog mehanizma i načina na koji je definisan. Ukoliko rezultati analize budu ukazivali na tu neophodnost, uspostaviće se alternativni mehanizam saradnje države i NVO sektora.

U cilju unapređenja strateškog pristupa pri saradnji sa NVO potrebno je uspostavljanje sistema periodičnog mjerenja razvijenosti nevladinog sektora, uvidom u razvoj NVO sektora i njegove trendove što čini preduslov za efikasno planiranje državne podrške sektoru. Kao prvi korak, **izrađena je Metodologija za praćenje razvijenosti NVO sektora u Crnoj Gori.** U okviru prethodnog EU projekta „Tehnička podrška Vladi za jačanje saradnje sa civilnim društvom Crne Gore“ angažovan je ekspert koji je pružao podršku u izradi ovog dokumenta. Planirano je unapređenje ove metodologije, u skladu sa kojom će se pripremati i **godišnji izvještaji o razvijenosti i stanju NVO sektora.**

Takođe, u kontekstu jačanja kapaciteta u ministarstvima, u oblasti praćenja i evaluacije NVO projekata, prepoznata je potreba za **sprovođenjem programa obuka za službenike o mjerenju efekata javnog finansiranja NVO i podizanje svijesti o značaju mjerenja.** Ministarstvo javne uprave je u saradnji sa Upravom za ljudske resurse pripremila program

¹¹ <https://www.gov.me/dokumenta/28e906b5-7ef0-413b-afaa-a499f08b8fd2>

¹² <https://www.gov.me/dokumenta/c1f02df7-5ad0-4975-ade0-4cc97a90d9d0>

obuka, zajedno sa planom obuka za buduće trenere. Programom su planirane obuke o saradnji s NVO, koje su namijenjene: kontakt osobama u organima državne uprave za saradnju sa nevladinim organizacijama; obuke za cjelokupan proces finansiranja projekata i programa NVO iz državnog budžeta, namijenjene komisijama za raspodjelu sredstava i službenicima koji su podrška ovom procesu, obuke za nezavisne procjenjivače sa utvrđene Liste i obuke za buduće trenere. U maju 2023. održane su dvije obuke za trenere, a u periodu od 31. oktobra do 9. novembra, održane su ukupno četiri obuke za državne službenike za sve oblasti obuhvaćene ovim programom. U februaru i martu 2024. godine, održane su obuke o cjelokupnom procesu finansiranja projekata i programa NVO.

Saglasno navedenom predviđeno je i sistematsko, **redovno mjerenje efekata javnog finansiranja NVO**, što će omogućiti i sprovođenje periodičnih evaluacija efekata i rezultata javnih konkursa i drugog državnog finansiranja. Završene su obuke članova komisija koji će raditi monitoring i evaluaciju podržanih projekata.

Naime, u skladu sa Zakonom o NVO, Ministarstvo javne uprave priprema objedinjeni izvještaj koji sadrži podatke o projektima i programima za koje su dodijeljena sredstva za njihovo finansiranje i uspješnosti njihove realizacije i isti dostavlja Vladi do 30. septembra tekuće godine za prethodnu. Mjerenje uticaja podržanih projekata vrši se nakon izvjesnog perioda od završetka istih. Ministarstvo javne uprave je 2020. godine izradilo *Metodologiju mjerenja uticaja projekata i programa podržanih iz javnih izvora*¹³. Metodologija je prosljeđena organima i data je preporuka da se otpočne sa evaluacijom ranije podržanih projekata. Važećim Zakonom o nevladinim organizacijama nije prepoznata zakonska obaveza u oblasti evaluacije projekata. S tim u vezi, monitoring i evaluacija podržanih projekata sprovodiće se nakon definisanja zakonskog osnova shodno novom Zakonu o nevladinim organizacijama, zbog čega je realizacija pomjerena za IV kvartal 2025.

Takođe, uz podršku prethodnog TA projekta **kreirana je platforma www.sveonvo.me**. Na ovoj stranici migrirani su podaci o podržanim projektima iz javnih izvora od 2009. do danas, sa platforme www.finansiranjenvo.me. Platforma je kreirana da bi se na jednom mjestu objavljivali i nalazili svi podaci od značaja za rad NVO.

Uz podršku UNDP-covid projekta realizovaće se aktivnosti **koje se odnose na vidljivost registra i e-usluge važne za djelovanje NVO** čija je realizacija planirana do kraja IV kvartala 2024. godine

Akcionim dokumentom 2022-2023, takođe je predviđena aktivnost **objava baza i registara za NVO na portalu otvorenih podataka**. Nakon sajber napada na mrežnu IT infrastrukturu Vlade Crne Gore radilo se na vraćanju portala na prvobitno stanje određenom dinamikom i po prioritetima. Javni modul portala Otvorenih podataka je dostupan od juna 2023. godine na web adresi: [https:// data.gov.me/](https://data.gov.me/). Međutim, nije bilo moguće vratiti sve funkcionalnosti portala Otvorenih podataka. U okviru projekta "E-usluge i digitalna infrastruktura kao odgovor na COVID-19", koji finansira Evropska unija, a sprovodi UNDP u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, će biti obezbijeđena stručna i novčana pomoć za izradu novog portala otvorenih podataka. Izrađena je tehnička specifikacija za novi portal. Vremenski rok za realizaciju zavisi od tenderskih procedura UNDP-a. Očekuje se da novi portal Otvorenih podataka bude uspostavljen u četvrtom kvartalu 2024. godine.

Imajući u vidu značaj javnih konsultacija, kao i podizanje svijesti i povjerenje u proces javnih konsultacija, sa ciljem većeg odziva zainteresovane javnosti, te kvalitetnog kreiranja javnih

¹³ <https://www.gov.me/dokumenta/d899baa2-1e3a-475e-afda-19053fa3b7fb>

politika predviđeno je jačanje kapaciteta i obučavanje službenika o uključivanju nevladinih organizacija u pripremu propisa i javnih politika. U tom kontekstu ostvaren je napredak u dostizanju postavljenih indikatora u strateškom dokumentu. Uprava za ljudske resurse je u saradnji sa Ministarstvom javne uprave sprovela **program obuka iz ove oblasti gdje je obučeno 75 službenika**, što je više za 55 službenika u odnosu na postavljeni indikator za 2023.

Takođe, sa ciljem jačanja povjerenja u proces javnih konsultacija, strateškim dokumentom je predviđeno i **pružanje stručne i mentorske podrške od strane Ministarstva javne uprave organima državne uprave u planiranju i sprovođenju javnih konsultacija u okviru pripreme propisa**, te u odnosu na to održane su obuke za predstavnike svih ministarstava o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija. Obuke su bile zasnovane na principu „in house“, fokusirane na praktičnim primjerima, odnosno pripremi procesa konsultacija za propise i strategije koje su bile sadržane u Programu rada Vlade za 2023. godinu. Održavanje obuka finansirano je kroz prethodni TA projekat.

Izveštajem o realizaciji AP za 2022. godinu prikazana je **inovirana metodologija za dostavljanje podataka za potrebe sačinjavanja Izveštaja o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija, koju je pripremila Ministarstvo javne uprave u saradnji sa ekspertima SIGMA/OECD**. U skladu sa novom metodologijom izrađen je Izveštaj za 2021. godinu¹⁴. Ključne novine metodologije odnose se na planiranje kreiranja javnih politika, planiranje javnih rasprava, uključivanje nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave, sprovođenje javnih konsultacija, sprovođenje javnih rasprava uz identifikaciju korišćenih metoda javnih rasprava, kao i strukturu učesnika javnih rasprava, te realizaciju obaveza koje se odnose na izvještavanje o sprovedenim javnim raspravama. Zahvaljujući novom metodološkom pristupu dobijeni su kvantitativni i kvalitativni podaci shodno kojima je sačinjen izvještaj utemeljen na dokazima, i kojima se procijenio stepen primjene Uredbe. U međuvremenu je **izrađen i Izveštaj o primjeni Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javnih rasprava u pripremi zakona i strategija, za 2022. godinu**.¹⁵ Ključni nalazi iz Izveštaja pokazuju ograničenu implementaciju Uredbe od strane organa državne uprave. U 2022. godini od 53 analizirana akta za samo 12 je sprovedeno javno konsultovanje u početnoj fazi, dok je za svega 16 akata sprovedena javna rasprava. U poređenju sa nalazima izvještaja iz 2021. godine, organi državne uprave nastavili su negativan trend primjene, što ne doprinosi demokratizaciji procesa i otvorenosti javne uprave. Proces prikupljanja podataka i pripreme izvještaja za 2023. godinu je u toku.

Takođe, i dalje se nastavlja trend nekorišćenja elektronskih portala odnosno nedostavljanja komentara elektronskim putem po konsultovanom nacrtu propisa. U 2023. godini je bilo 11 objava na portalu, međutim komentari nisu dostavljeni. Dok je u 2022. dostavljen 1 komentar fizičkog lica.

Prezentacija ključnih nalaza i promocija dobrih praksi i izazova u pripremi i primjeni javnih politika, saglasno nalazima iz Izveštaja o primjeni Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javnih rasprava u pripremi zakona i strategija, za 2022. godinu nije realizovana usljed promjene Vlade CG, te

¹⁴ <https://www.gov.me/dokumenta/6f757c50-4549-4073-91ec-6ca771ef287c>

¹⁵ <https://www.gov.me/dokumenta/4fcf1033-42cc-47fc-85b9-07238dd8534d>

promjene organizacije državne uprave i fluktuacije zaposlenih. U komunikaciji sa nadležnim resorom, sugerisano je da se u novom Akcionom planu 2024-2026, ova aktivnost revidira/ briše iz razloga što se kroz 1.4.1 aktivnost sprovode obuke, te će to biti i svojevrsna promocija. Organizovanje obuka, a zatim i promotivnih aktivnosti, imalo bi isti efekat, odnosno rezultat, pa je nepotrebno duplirati aktivnosti.

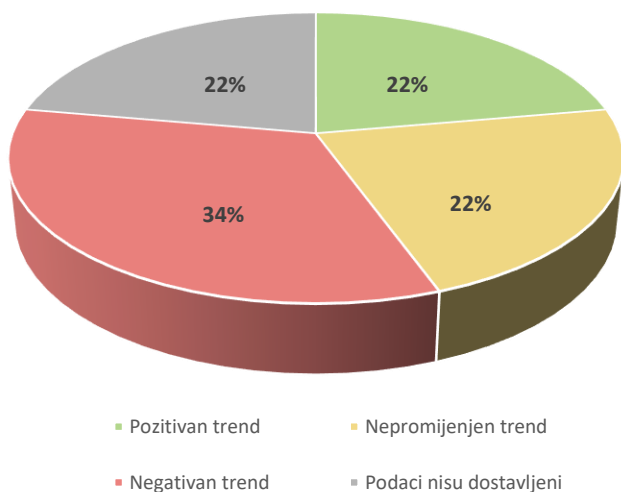
U kontekstu evropskog dijaloga, te podsticanja učešća NVO u procesu EU integracija predviđena je i **izrada preporuka sa ciljem analize razloga pada interesovanja NVO za učešće u EU procesima**. Cilj je da se preporukama ukaže na nove načine za prevazilaženje izazova u ovoj oblasti. Planirani rok za realizaciju ove aktivnosti je IV kvartal 2024. godine.

Takođe, u oblasti unapređenja postojećih **procedura i kriterijuma za licenciranje NVO za pružanje usluga u oblastima u kojima se licenciranje zahtijeva**, analiza sa preporukama nije izrađena. Nakon neprepoznavanja nadležnosti za ovu oblast, sugestija je da se sprovede revizija-brisanje navedene aktivnosti kroz novi Akcioni plan 2024-2026. Eventualno da se za nosioce aktivnosti odrede resorni organi koji vrše licenciranje NVO, što je takođe i sugestija DEU. Takođe, aktivnosti izrada **analize postojećeg učešća nevladinih organizacija u pružanju usluga građanima, kao i izrada srednjoročnih programa saradnje sa NVO u pružanju usluga građanima za period 2023-2030**, nijesu realizovane. Usjled kadrovskih promjena u proteklom periodu, identifikovani su izazovi u realizaciji navedenih aktivnosti, naročito u dijelu nadležnosti. Predlog članova radne grupe koja priprema novi akcioni dokument je da se navedene aktivnosti revidiraju (brišu) u novom AP 2024-2026. S tim u vezi, mjerenje indikatora – Broj oblasti u kojima se strateškim dokumentom definišu srednjoročni ciljevi saradnje države i NVO koji je postavljen u strateškom dokumentu za period 2022-2026. nije moguće pratiti, te mjeriti trend razvoja saglasno gore navedenim razlozima.

3.3 NAPREDAK U OSTVARENJU OPERATIVNOG CILJA 2. Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima

U kontekstu ovog operativnog cilja aktivnosti su najviše usmjerene na jačanje kapaciteta NVO kroz finansijsku podršku u okviru sistematskog finansiranja resursnih centara kako na nacionalnom tako i na regionalnom nivou uz prikaz prihoda koje NVO ostvaruju na godišnjem nivou, kao i podaci o zaposlenosti u NVO sektoru. Takođe, su aktivnosti usmjerene i na podršku nevladinim organizacijama za upravljanje aktivnostima volontera kroz sistem javnog finansiranja volonterskih servisa i podrške razvoju i promociji različitih savremenih oblika volontiranja. Ovim ciljem se žele smanjiti i regionalne razlike u ravijenosti NVO sektora kroz identifikaciju uzroka sa preporukama za mjere za ravnomjerni regionalni razvoj. Fokus je stavljen i na uspostavljanju koordinacije donatorske podrške kroz pregled aktivnih donatora i njihovih prioriteta, kao i na jačanju unutarsektorske kordinacije i umrežavanju NVO u pojedinim oblastima. Ključni indikator koji je postavljen u dokumentu i kojim se mjere ukupni prihodi NVO sektora pokazuje pozitivan trend razvoja. Naime, prihodi NVO sektora su porasli na 50.7 mil. EUR u 2023. u odnosu na 2020. godinu kada su iznosili 34.7 mil. EUR, dok indikator koji pokazuje % zaposlenih u NVO u odnosu na ukupni broj zaposlenih u zemlji ukazuje na pad trenda razvoja u odnosu na prethodni period.

Pregled trenda indikatora za cilj 2.

U kontekstu drugog cilja, prikazan je trend za ukupno 9 indikatora od kojih je za 2 indikatora (22%) ostvaren pozitivan trend, takođe, za 2 indikatora (22%) ostvarena je ista vrijednost u odnosu na postavljenu početnu vrijednost, dok je za 3 indikatora (34%) mjerenje trenda ukazalo na opadanje vrijednosti u odnosu na početnu i za 2 indikatora (22%) nijesu dostavljeni podaci ili nisu mogli biti mjereni u datom trenutku.

Napredak u dostizanju ključnih indikatora tj. trend razvoja strateškog dokumenta u okviru Operativnog cilja 2 Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima je dat u sljedećoj tabeli:

OPERATIVNI CILJ 2		Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima			
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
% zaposlenih u NVO u odnosu na ukupni broj zaposlenih u zemlji	0,8% (2020)	0,7% za 2022. 0,6% za 2023.		0.9%	1.2%
Ukupni prihodi NVO sektora	34,7 mil € (2020)	48,8 mil. EUR za 2022. 50,7mil. EUR za 2023.		38 mil €	42 mil €
Ekonomski doprinos volontiranja bruto domaćem proizvodu (BDP) izražen u procentima	Nema podataka (2021). U okviru implementacije strategije, vrijednost će prvi put biti izračunata za 2022.	Nema podataka.		plus 5% prema vrijednosti za 2022.	plus 20% prema vrijednosti za 2022.

Napredak u dostizanju indikatora tj. trend razvoja u okviru Mjere 2.1 Osnaženje kapaciteta i inovativnog potencijala NVO, Mjere 2.2 Pružanje podrške regionalno uravnoteženom razvoju NVO kako bi se smanjile regionalne razlike u razvijenosti nevladinog sektora, Mjere 2.3 Uspostavljanje efikasne koordinacije međunarodne donatorske podrške nevladinim organizacijama i Mjere 2.4 Jačanje unutarsektorske koordinacije i umrežavanja NVO u pojedinim oblastima - **Operativnog cilja 2** dat je u sljedećim tabelama:

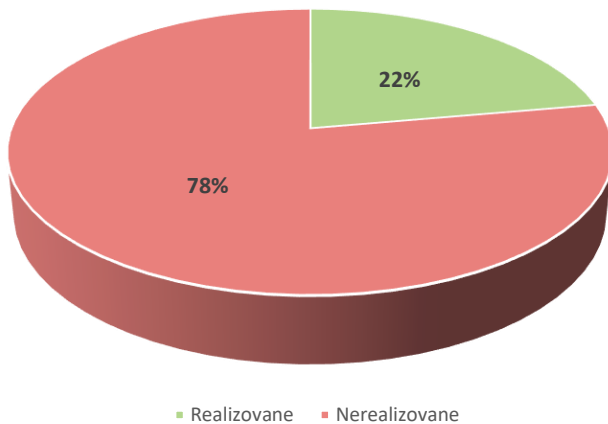
Mjere 2.1	Jačanje kapaciteta i inovativnog potencijala NVO				
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
Broj resursnih centara NVO koje finansijski podržava država	0	0		0	4 (jedan nacionalni resursni centar i tri regionalna resursna centra)
Broj podržanih volonterskih centara	/	Nema podataka.		1	3

Mjere 2.2	Pružanje podrške regionalno uravnoteženom razvoju NVO kako bi se smanjile regionalne razlike u razvijenosti nevladinog sektora				
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
% sredstava koje na javnim konkursima organa državne uprave dobijaju NVO koje nisu iz Podgorice	46% (2020)	40,6% u 2022. godini Izveštaj o realizovanim javnim konkursima i podržanim projektima u 2023. biće pripremljen do kraja III Q 2024.		55%	65%
% zaposlenih u NVO-ima van Podgorice u ukupnom broju zaposlenih u NVO	53% (2020)	48% za 2022. 46,74% za 2023.		57%	65%

Mjere 2.3	Uspostavljanje efikasne koordinacije međunarodne donatorske podrške nevladinim organizacijama				
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
Uspostavljena koordinacija donatora	Koordinacija nije uspostavljen a (2021)	Održan jedan Koordinacioni donatorski sastanak u martu 2023. godine		Koordinacija uspostavljena, dva godišnja sastanka donatora predstavnika države i nevladinog sektora	Pet godišnjih sastanaka

Mjere 2.4	Jačanje unutarsektorske koordinacije i umrežavanja NVO u pojedinim oblastima				
INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
Broj podržanih zagovaračkih mreža od strane države	/	/		4	8

Pregled realizacije aktivnosti za cilj 2.

Kroz **Operativni cilj 2**, u okviru **Mjere 2.1, Mjere 2.2, Mjere 2.3 i Mjere 2.4**, prepoznato je ukupno **9 aktivnosti**, od kojih su **2 realizovane (22%)**, a **7 aktivnosti nisu realizovane (78%)**.

Na temu jačanja NVO sektora kroz pružanje podrške regionalno uravnoteženom razvoju NVO izrađena je **analiza razvijenosti nevladinog sektora po regionima sa analizom regionalnih potreba i prilika**, koja predstavlja polaznu osnovu za smanjenje regionalnih razlika u razvijenosti NVO sektora

Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom predviđeno je i **pružanjem finansijske podrške resursnim centrima**. Ministarstvo javne uprave je započelo ove aktivnosti, i finansijska sredstva za realizaciju su obezbijedena u budžetu. Planirana je realizacija u okviru objavljivanja jednog javnog konkursa do III kvartala 2024. godine za 3 regionalna i 1 nacionalni resursni centar. Ministarstvo javne uprave posvećuje značajnu pažnju u konsultovanju NVO sektora na koji način resursni centri mogu pružiti podršku NVO sektoru. Organizovana su tri okrugla stola sa ciljem prezentovanja programa, koji će se prvi put realizovati u Crnoj Gori iz budžeta države, a na osnovu mjera prepoznatih Strategijom NVO 2022-2026. Na okruglim stolovima, prisutni su upoznati sa nacrtom aktivnosti za koje se očekuje da budu u djelokrugu rada budućih resursnih centara iz oblasti: informisanja, savjetovanja i mentorstva, umrežavanja, koordinacije i saradnje među NVO, međusektorske saradnje s poslovnim i javnim sektorom, kao i informatičke i prostorne podrške NVO. Okrugli stolovi su organizovani u prvom kvartalu ove godine u sve tri regije Crne Gore: u Podgorici, Baru i Kolašinu. To je bila prilika da nevladine organizacije daju svoje sugestije i predloge budućih aktivnosti resursnih centara za razvoj NVO koje smatraju važnim. Okrugli stolovi predstavljaju polaznu osnovu za realizaciju aktivnosti objavljivanja javnog konkursa za resursne centre.

Takođe, akcionim dokumentom je planirana i aktivnost pružanje finansijske **podrške volonterskim servisima i razvoju inovacija u oblasti volonterstva**, za čiju realizaciju je zaduženo Ministarstvo rada i socijalnog staranja (MRSS). Navedena aktivnost je uslovljena usvajanjem novog Zakona o volonterskom radu, te stvaranjem normativne osnove za finansijsku podršku volonterskim servisima.

U kontesktu uspostavljanja efikasne koordinacije međunarodne donatorske podrške nevladinim organizacijama **Ministarstvo javne uprave je organizovalo Koordinacioni donatorski sastanak** u martu 2023. godine. Na konferenciji je predstavljena i Strategija NVO za period 2022-2026. Ovo je bila prilika da se donatorskoj zajednici predstave

prioritetne aktivnosti i da se bolje sagledaju potrebe u ovoj oblasti, kako je navedeno i u prethodnom izvještaju.

Na temu koordinacije međunarodne donatorske podrške NVO sektoru potrebno je sagledati i sve strane donatore koji su aktivni u Crnoj Gori u oblasti NVO sektora. Planirana je **izrada pregleda/analize aktivnih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO** tokom 2025. uz podršku EU IPA projekta (Tehnička podrška).

Sa ciljem jačanja unutarsektorske koordinacije i umrežavanja nevladinih organizacija u pojedinim oblastima predviđena je i **izrada preporuka za finansijsku podršku koordinaciji i umrežavanju NVO u pojedinim oblastima po uzoru na panevropske mreže**. Na osnovu analize u kojim oblastima mreže/koordinacije ne postoje ili nijesu dovoljno efikasne, izradiće se preporuke sa ciljem postizanja efektivne koordinacije unutar NVO. Ova aktivnost će doprinijeti većem kvalitetu inicijativa nevladinih organizacija i, ujedno, državi pojednostaviti komunikaciju sa zainteresovanim stranama. Ova aktivnost je pomjerena za narednu godinu usled nedostatka sredstava u budžetu. Nakon izrade analize stvoriće se uslovi za pripremu programa mjera za sistematsku, **finansijsku, državnu podršku koordinaciji i umrežavanju NVO po uzoru na panevropske NVO mreže**.

U odnosu na aktivnost **Analiza stanja i potreba sa preporukama za pružanje državne podrške jačanju kapaciteta, inoviranju u oblasti pružanja usluga i zapošljavanju u NVO sektoru (na osnovu dobrih domaćih i stranih praksi)** za čiju realizaciju saglasno strateškom dokumentu je određen tadašnji resor Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma (MERT) nije realizovana. Nakon političkih i kadrovskih promjena usljed konstituisanja 43. pa 44. Vlade CG, došlo je do formiranja resora Ministarstvo ekonomskog razvoja koje u tom momentu navedenu aktivnost ne prepoznaje kao nadležnost svog resora, kao ni Direktorat za inovacije koji se nalazi u okviru Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, a ranije se nalazio u okviru MERT-a. Sugestija je da se u novom akcionom dokumentu ova aktivnost revidira (briše).

U kontekstu aktivnosti **Finansijska podrška razvoju inovativnih usluga u pružanju podrške građanima od strane NVO (u ključnim oblastima: socijalna zaštita, javna uprava, zdravlje...)** za čiju realizaciju je zaduženo Ministarstvo rada u socijalnog staranja (MRSS), takođe nije realizovana. Naime, stav MRSS je da ne postoji normativna osnova ovog resora da bude jedno od nadležnih institucija za realizaciju i finansiranje navedene aktivnosti. Preporuka MRSS je da se u novom akcionom dokumentu ova aktivnost briše.

3.4 SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE Strategije NVO 2022-2026.

Sredstva za sprovođenje Strategije NVO planirana su budžetima institucija prepoznatim akcionim dokumentom, kao i kroz podršku EU projekta - Tehnička podrška Vladi za jačanje saradnje sa civilnim društvom Crne Gore, čime se obezbjeđuje finansijska i fiskalna održivost. U okviru Startegije NVO, te definisanim Akcionim planom 2022-2023. predviđen je utrošak 1.281.000 €.

Podaci koji su dostavljeni od strane nadležnih institucija o utrošku sredstava iz budžeta za realizovane aktivnosti u prošloj godini iznose 7.000 €, dok pojedine i institucije nisu dostavile sve podatke o utrošku sredstava iz budžeta za aktivnosti koje su realizovane.

Takođe, jedan broj aktivnosti je realizovan uz podršku prethodnog EU projekta - Tehnička podrška Vladi za jačanje saradnje sa civilnim društvom Crne Gore, uz napomenu da je kroz AP sa ove aktivnosti planiran iznos od 40.000 €.

EU nastavlja da podržava razvoj saradnje između Vlade i organizacija civilnog društva u okviru novog EU IPA projekata „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“ koji je otpočeo u januaru 2024. godine. Glavni cilj podrške je stvaranje povoljnijeg okruženja za djelovanje civilnog društva u zemlji. Potreba za kontinuiranim političkim i finansijskim angažmanom sa civilnim društvom u zemljama proširenja identifikovana je u prioritetima IPA III- Western Balkans and Turkiye Civil Society Facility & Media Program 2021-2023. Ovo je u skladu sa Strategijom proširenja EK koja naglašava važnost „inkluzivnog strukturiranog dijaloga o reformskim prioritetima uz uključivanje osnaženog civilnog društva“ i prioritete identifikovane u Smjernicama za proširenje DG NEAR za podršku EU civilnom društvu u zemljama proširenja 2021-2027. Implementacija projekta je predviđena u periodu od 24 mjeseca, u iznosu od 250.000 €.

Novim EU IPA projektom predviđena je i podrška za implementaciju aktivnosti koje su definisane novim Akcionom planom za period 2024-2026. a koji se radi paralelno sa izradom ovog Izvještaja. Ovaj Izvještaj predstavlja polaznu osnovu u definisanju novih aktivnosti ovog akcionog dokumenta.

U poslednjem Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru, saglasno ključnim nalazima za 2023. istaknuto je da je uloga civilnog društva prepoznata i promovisana. Međutim, treba poboljšati pravni i institucionalni okvir koji reguliše saradnju državnih institucija i civilnog društva, te da Savjet za saradnju državnih organa i nevladinih organizacija nije nastavio sa radom.

IV TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

STRATEŠKI CILJ I		OSIGURATI DUGOROČNO, POUZDANO I KVALITETNO PARTNERSTVO IZMEĐU DRŽAVE I NEVLADINIH ORGANIZACIJA								
OPERATIVNI CILJ 1		Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama								
INDIKATOR		Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost za 2023.			Trend	Ciljana vrijednost do 2023.		Ciljana vrijednost do 2026.	
% tekućeg budžeta koji se godišnje izdvaja za NVO		0,7% (2020)	0,7% tekućeg budžeta za 2023. je izdvojeno za NVO po podacima MF ¹⁶			↔	0.7%		0.9%	
Procenat konsultacija o javnoj politici sprovedenih u skladu s pravnim okvirom i SIGMA principima u odnosu na broj akata koje donosi Vlada, a koji podliježu javnim konsultacijama		0%	23,1% ¹⁷			↑	100%		100%	
Mjera 1.1 Unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za saradnju države sa NVO										
INDIKATOR		Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost za 2023.			Trend	Ciljana vrijednost do 2023.		Ciljana vrijednost do 2026.	
Usvojen Nacrt zakona o nevladinim organizacijama		0	0			↔	1		1	
Procenat zahtjeva za registraciju NVO podnesenih elektronski		0	0			↔	0		70%	
Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije indikatora	Novi rok i obrazloženje	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Komentari

¹⁶ U skladu sa članom 32a Zakona o NVO, za podršku projektima nevladinih organizacija opredjeljuje se najmanje 0,5% tekućeg godišnjeg budžeta, odnosno: 0,3% za oblasti od javnog interesa, 0,1% za oblast zaštita lica sa invaliditetom i 0,1% za kofinansiranje projekata i programa NVO podržanih iz fondova EU.

¹⁷ U 2022. godini od 53 analizirana akta za 12 je sprovedeno javno konsultovanje u početnoj fazi, dok je za svega 16 akata sprovedena javna rasprava. Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede.

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

1.1.1	Izrada Nacrta zakona o nevladinim organizacijama uzimajući u obzir nalaze i preporuke Informacije o primjeni zakona o NVO	Usvojen Nacrt zakona o nevladinim organizacijama	MJU- Direktorat za državnu upravu	III Q 2022	III Q 2022	Radno tijelo za izradu Predloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO održalo je četiri sastanka. Nakon pristiglih komentara svih članova Radnog tijela pripremljena je radna verzija Nacrta Zakona o NVO.	Donošenje ovog Zakona, Programom rada Vlade za 2024. planirano je za IV Q 2024- Usljed promjena u sastavu Vlada CG (42, 43. i 44.) došlo je do kašnjenja u realizaciji ove aktivnosti. RG je formirana krajem jula 2022. Usljed izbora 43. i 44. Vlade Crne Gore, te potrebe zauzimanja stvavova od strane drugih ministarstva koja su bila od značaja za izradu ovog zakona, radno tijelo je usporenom dinamikom sprovodilo aktivnosti.	10,000 €		TA projekat	
1.1.2	Izrada podzakonskog akta, koji će definisati kriterijume i postupak za međufinansiranje EU projekata koje realizuju NVO	Usvojen podzakonski akt	MF (u saradnji sa MJU)	IV Q 2022	IV Q 2022	Preduslov za izradu podzakonskog akta je usvajanje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o NVO.	Nakon usvajanja Zakona o NVO pristupiće se pripremi podzakonskog akta.	Sredstva neće biti potrebna za realizaciju ove aktivnosti		Sopstveni kapaciteti	
1.1.3	Izrada izmjena i dopuna Zakona o državnoj imovini	Usvojen Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj imovini	MF	III Q 2022	III Q 2022	Nije usvojen Zakon. Potrebno je da se formira Radna grupa koja bi cijenila, između ostalog, mogućnost davanja imovine na korišćenje NVO bez naknade.	Programom rada Vlade za 2024. godinu nije predviđena izmjena Zakona o državnoj imovini, ali se može razmotriti mogućnost izmjene Zakona ukoliko bude inicijative.	Sredstva neće biti potrebna za realizaciju ove aktivnosti		Sopstveni kapaciteti	
1.1.4	Izrada podzakonskog akta sa procedurom i kriterijumima za korišćenje	Usvojen podzakonski akt	MF	III Q 2022	IV Q 2022	Nije potrebno donošenje podzakonskog akta.	Neće biti potrebno donošenje ovog podzakonskog akta iz razloga što se Predlogom Zakona ne stvara mogućnost davanja				

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

	državne imovine od strane nevladinih organizacija						državne imovine NVO sektoru bez naknade, već samo u skladu sa procedurom koja je definisana važećim Zakonom o državnoj imovini.				
1.1.5	Izrada izmjena Zakona o volonterskom radu	Usvojen Predlog zakona o izmjenama Zakona o volonterskom radu	MRSS	IV Q 2022	IV Q 2023	U toku	Usljed promjene Vlade CG došlo je do kašnjenja u realizaciji ove aktivnosti. Donošenje izmjena i dopuna ovog Zakona planirano je za IV kvartal 2024.	5,000 €	Sredstva za realizaciju ove aktivnosti nisu opredijeljena u Budžetu CG.	Budžet CG	
1.1.6	Uspostavljanje javnog registra volontera	Uspostavljen registar volontera	MJU, MRSS	IV Q 2022	IV Q 2023		Nakon usvajanja zakonskog rješenja	5,000 €		Budžet CG	
1.1.7	Pojednostavljenije procedure registracije NVO	Omogućeno elektronsko podnošenje zahtjeva za registraciju na jednom mjestu	MJU- Direktor za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise (u saradnji sa Direktoratom za razvoj i saradnju sa NVO i MF, UPC, MONSTAT)	IV Q 2022	IV Q 2023	Tenderski postupak za razvoj NVO registra i pratećih e-usluga je objavljen u februaru 2024. godine.	Realizacija aktivnosti nakon sprovođenja tenderskog postupka. Očekuje se do IV Q 2024. Unapređenjem e-registra NVO i političkih partija doprinijeće digitalizaciji svih procesa koji se odnose na predmetni registar. Ovaj sistem je zamišljen da pored modula za obrađivače i organizacije ima i javni modul gdje će zainteresovana javnost pristupiti osnovnim podacima kao i partnerski modul za organe javne uprave, lokalne samouprave, tužilaštvo itd. Organ će kreirati svoje naloge, podnositi zahtjeve za ostvarivanje prava i obaveza, te preko iste platforme dobijati odgovore i odluke od strane obrađivača. Obrađivač će takođe na	10.000 €	Sredstva nisu utrošena- Kako je otvoren budžet raspon je od 100k eura do 200k eura.	UNDP-ov kovid projekat	Neophodno je nastaviti sa sinhronizovanim aktivnostima i djelovanjem svih subjekata uključenih u ove procese, kako bi realizacija ove aktivnosti bila moguća.

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

							isti način obrađivati zahtjeve putem svog inofmacionog sistema kao i putem šaltera EDMS.				
1.1.8	Analiza postojećih procedura i kriterijuma za licenciranje NVO za pružanje usluga u oblastima u kojima se licenciranje zahtijeva	Izrađena analiza sa preporukama	MJU- Direktorat za razvoj i saradnju sa NVO (u saradnji sa resornim ministarstvi ma)	IV Q 2022	IV Q 2023			5,000 €	/	Budžet CG	Na sastanku radne grupe za izradu Akcionog plana 2024-2026, dogovoreno je da se izmijeni Akcioni plan, te da se navedena aktivnost briše iz AP, ili da se za nosioce odrede resorni organi koji vrše licenciranje NVO, što je takođe i sugestija DEU.
1.1.9	Osnivanje Savjeta za NVO	Savjet uspostavljen	MJU- Direktorat za razvoj i saradnju sa NVO	III Q 2022	IV Q 2022	Nakon Odluke o Savjetu za saradnju organa državne uprave i NVO, koja je stupila na snagu u avgustu 2022. godine, pokrenut je postupak predlaganja članova Savjeta, predstavnika ministarstava i nevladinih organizacija u šest oblasti koje su utvrđene Odlukom. Nakon okončanja šest javnih poziva, odabrani su predstavnici NVO za ukupno tri od šest oblasti obuhvaćene Odlukom. Imajući u vidu dinamiku i ishode javnih poziva, Ministarstvo će pristupiti analizi ovog mehanizma i načina na	IV Q 2024. Savjet će biti formiran kada se steknu uslovi za njegovo nesmetano formiranje i funkcionisanje ovog tijela ili će se, ukoliko rezultati analize budu ukazivali na tu neophodnost, uspostaviti alternativni mehanizmi saradnje	/	/		

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

						koji je definisan, a kojom bi se prepoznali budući pravci djelovanja po ovom pitanju i eventualni alternativni mehanizmi saradnje					
Mjera 1.2 Uvođenje strateškog pristupa pri saradnji sa NVO											
INDIKATOR		Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost za 2023.			Trend	Ciljana vrijednost do 2023.		Ciljana vrijednost do 2026.		
Uspostavljen sistem statističkog praćenja razvijenosti NVO sektora sa godišnjim izvještavanjem		Nije uspostavljen	Priprema izvještaja u skladu sa donijetom Metodologijom za praćenje razvijenosti nevladinog sektora u Crnoj Gori je u toku.			↔	Sistem uspostavljen, dva godišnja izvještaja		Pet godišnjih izvještaja		
Broj oblasti u kojima se strateškim dokumentima definišu srednjoročni ciljevi saradnje države i NVO (sa indikatorima uticaja)		Nema podataka	Nema podataka			∅	3 (u oblasti socijalne zaštite, zdravlja i zaštite prava osoba sa invaliditetom)		6		
Uspostavljen sistem evaluacije efekata javnog finansiranja		Nije uspostavljen sistem (samo donijeta metodlogija)	Metodologija mjerenja uticaja projekata i programa NVO podržanih iz javnih izvora prosljeđena je svim organima koji vrše raspodjelu sredstava; sprovedene obuke i date sugestije da se otpočne sa procesom evaluacije već podržanih projekata. Zakonom o NVO nije predviđena obaveza evaluacije projekata.			↔	50% ministarstava ima uspostavljeno outcome izvještavanje o javnom finansiranju NVO		100%		
Aktivnosti		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije indikatora	Novi rok i obrazloženje	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Komentari
1.2.1	Izrada analize postojećeg učešća nevladinih organizacija u pružanju (javnih) usluga građanima	Izrađena analiza sa preporukama	MJU- Direktorat za razvoj i saradnju sa NVO (u saradnji sa MF, MRSS, MZ)	IV Q 2022	II Q 2023			5,000 €		TA projekat	Nadovezujući se na aktivnost 1.1.8 na sastanku RG za izradu Akcionog plana 2024-2026, dogovoreno je da se izmijeni Akcioni plan, te da se navedena aktivnost briše u novom AP.

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

1.2.2	Izrada srednjoročnih programa saradnje sa nevladinim organizacijama u pružanju usluga građanima u ključnim oblastima za period 2023-2030.	Izradeni PS 2023-2027.za tri oblasti (socijalne zaštite, zdravlja i zaštite prava osoba s invaliditetom)	MJU	II Q 2023	IV Q 2023			10,000 €		Budžet-TA projekat	
1.2.3	Praćenje razvijenosti NVO sektora na osnovu postojećih inostranih praksi i metodologija	Izrađena Metodologija za praćenje sa jasno definisanim indikatorima	MJU- Direktorat za razvoj i saradnju sa NVO	IV Q 2022	III Q 2023	U okviru prethodnog TA projekta angažovan je ekspert koji će pružao podršku na realizaciji ove aktivnosti. Izrađena Metodologija za praćenje razvijenosti NVO sektora u Crnoj Gori		5,000 €		TA projekat	
1.2.4	Izrada godišnjih izvještaja o razvijenosti NVO sektora u skladu sa izrađenom metodologijom za praćenje razvijenosti NVO sektora	Godišnji izvještaj (za 2021 i 2022)	MJU- Direktorat za razvoj i saradnju sa NVO (u saradnji sa MER i MF)	IV Q 2022	II Q 2023		I Q 2025 I Q 2026	5,000 €		TA projekat	
1.2.5	Izrada metodologije za praćenje volonterstva	Izrađena metodologija za praćenje razvoja volonterstva	MJU, MRSS	IV Q 2022	II Q 2023		Rok za realizaciju ove aktivnosti uslovljen je usvajanjem novog zakonskog rješenja	5,000 €		TA projekat	
1.2.6	Izrada godišnjeg izvještaja o razvoju volonterstva	Jedan godišnji izvještaj o stanju volonterstva (za 2022)	MJU, MRSS	II Q 2023	IV Q 2023		Rok za realizaciju ove aktivnosti uslovljen je usvajanjem novog zakonskog rješenja	5,000 €		Budžet-TA projekat	
1.2.7	Redovno mjerenje efekata javnog finansiranja NVO	Godišnji izvještaj (sa primjerima dobrih praksi)	MJU- Direktorat za razvoj i saradnju sa NVO (u saradnji sa resornim	IV Q 2022	IV Q 2023	Završene obuke članova komisija koji će raditi monitoring i evaluaciju podržanih projekata. MJU je 2020. godine izradilo Metodologiju mjerenja	Evaluacija podržanih projekata nije propisana važećim Zakonom o NVO. Potpuna realizacija uslovljena je usvajanjem Izmjena i dopuna Zakonom o nevladinim	5,000 €		TA projekat	

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

			ministarstvi ma)			uticaja projekata i programa podržanih iz javnih izvora i ista je proslijeđena organima i data je preporuka da se otpočne sa evaluacijom ranije podržanih projekata. U skladu sa Zakonom o NVO, MJU kontinuirano priprema objedinjeni izvještaj koji sadrži podatke o projektima i programima za koje su dodijeljena sredstva za njihovo finansiranje i uspješnosti.	organizacijama, odnosno propisivanjem evaluacije podržanih projekata iz javnih izvora kao obavezu. Novi rok IV Q 2026				
1.2.8	Održavanje obuka za služenike o mjerenu efekata javnog finansiranja NVO i podizanje svijesti o značaju mjerenja kroz okrugle stolove	Četiri obuke, dva okrugla stola	ULJR (u saradnji sa MJU)	IV Q 2022	IV Q 2023	Program obuka je u saradnji sa MJU spreman i organizovan je jedan ciklus od četiri obuke.		10,000 €	1, 000 € za obuke	Budžet CG	
1.2.9	Učiniti vidljivim postojeće registre i baze podataka važne za djelovanje NVO	Uspostavljena interoperabilnost baza i registara; Promocija baza vezanih za djelovanje NVO	MJU- Direktorati za razvoj i saradnju sa NVO u saradnji sa Direktoratom za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise	III Q 2022	III Q 2023	Uz podršku prethodnog TA projekta kreirana je platforma www.sveonvo.me , na kojoj će biti dostupni svi podaci o pitanjima od značaja za djelovanje nevladinih organizacija. Na ovu stranicu migrirani su i podaci o podržanim projektima iz javnih izvora, sa platforme www.finansiranjenvo.me Kroz UNDP podršku realizovaće se aktivnosti koje se odnose na vidljivost	Očekuje se potpuna realizacija do I Q 2025.	50.000 €	Kako je otvoren budžet, raspon je od 100k eura do 200k eura	Budžet CG + Donacija UNDP Covid projekat	

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

						registra i e-usluge važne za djelovanje NVO.					
1.2.10	Objava registra i baza vezanih za NVO na portalu otvorenih podataka	Registri objavljeni na Portalu otvorenih podataka	MJU- (Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO u saradnji sa Direktoratom za infrastrukturu, informacionu bezbjednost, digitalizaciju i e-servise	III Q 2022	IV Q 2022	Nakon sajber napada na mrežnu IT infrastrukturu Vlade CG proces vraćanja IT sistema je tekao određenom dinamikom. Javni modul Portala otvorenih podataka je dostupan od početka juna 2023. godine na web adresi https://data.gov.me/ , Međutim, nije bilo moguće vratiti sve funkcionalnosti portala Otvorenih podataka. U okviru projekta "E-usluge i digitalna infrastruktura kao odgovor na COVID-19", koji finansira Evropska unija, a sprovodi UNDP u saradnji sa MJU, će biti obezbjeđena stručna i novčana pomoć za izradu novog portala otvorenih podataka. Izrađena je tehnička specifikacija za novi portal	Očekuje se da novi portal Otvorenih podataka bude uspostavljen u četvrtom kvartalu 2024. godine, a zavisi od tenderskih procedura UNDP-a.	5,000 €	Budžet CG-UNDP Covid projekat	Preporuka je sinhronizovan o djelovanje svih direkcija u MJU kako bi se što prije uspostavio novi Open Data portal, a nakon toga i efikasno ažurirali podaci.	

Mjera 1.3 Jačanje kapaciteta javne uprave za efikasno učešće nevladinih organizacija u pripremi i primjeni javnih politika

INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
Broj edukovanih državnih službenika/ca	/	75 edukovanih državnih službenika	↑	20	60

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

Procenat konsultacija o javnoj politici sprovedenih u skladu s pravnim okvirom i SIGMA principima u odnosu na broj akata koje donosi Vlada, a koji podliježu javnim konsultacijama		0%	23,1% ¹⁸	↑	100%	100%					
Prosječan broj pravnih i fizičkih lica koji su dostavili komentare po konsultovanom nacrtu propisa		43 (2019)	Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede	∅	60	100					
Prosječan broj pravnih i fizičkih lica koji su komentare dostavili putem portala eParticipacije po konsultovanom nacrtu propisa		0	Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede (11 objava na portalu, nema komentara u 2023, dok u 2022. jedan komentar fizičkog lica)	∅	20	70					
Aktivnosti		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije indikatora	Novi rok i obrazloženje	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Komentari
1.4.1	Održavanje obuka za službenike o uključivanju nevladinih organizacija u pripremu propisa i javnih politika	Najmanje 60 službenika obučeno	ULJR (u saradnji sa MJU)	IV Q 2022	IV Q 2023	Obučeno 75 službenika.		10,000 €	1,000 € za obuke	Budžet CG	
1.4.2	Pružanje stručne i mentorske podrške od strane MJU organima državne uprave u planiranju i sprovođenju javnih konsultacija u okviru pripreme konkretnih propisa	Mentorska podrška u planiranju i sprovođenju javnih konsultacija pružena tokom izrade tri propisa godišnje	MJU, ULJR	I Q 2023	IV Q 2023	Realizovana aktivnost u vidu održavanja obuke za predstavnike svih ministarstava o primjeni Uredbe. Obuke su bile zasnovane na principu „in house“, fokusirane na praktičnim primjerima, odnosno pripremi procesa konsultacija za propise i strategije koje su bile sadržane u Programu rada Vlade za 2023. godinu.		10,000 €		TA projekat	Održavanje obuka finansirano je kroz prethodni TA projekat.
1.4.3	Promocija dobrih praksi uključivanja NVO	Četiri događaja za državne službenike	MJU- Direktorat za	IV Q 2022	IV Q 2023		Planirano je da se nakon usvajanja Izvještaja o sprovođenju Uredbe o	6,000 €		Budžet CG- TA projekat	U komunikaciji sa nadležnim resorom,

¹⁸ U 2022. godini od 53 analizirana akta za 12 je sprovedeno javno konsultovanje u početnoj fazi, dok je za svega 16 akata sprovedena javna rasprava. Proces izvještavanja za 2023. godinu tek treba da se sprovede

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

	u pripremu propisa i javnih politika među državnim službenicima	(dva događaja godišnje)	državnu upravu				izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i startegija, za 2022. godinu organizuje prezentacija ključnih nalaza, te predstave dobre prakse i izazovi u primjeni. U međuvremeno je došlo do promjene organizacije državne uprave i fluktuacije zaposlenih zbog čega aktivnost nije realizovana				sugerisano je da se u novom Akcionom planu 2024-2026, ova aktivnost revidira/ briše iz razloga što se kroz 1.4.1 aktivnost sprovode obuke, te će to biti i svojevrsna promocija. Organizovanje obuka, a zatim i promotivnih aktivnosti, imalo bi isti efekat, odnosno rezultat, pa je nepotrebno duplirati aktivnosti.
1.4.4	Promocija dobrih praksi uključivanja NVO u primjenu javnih politika među državnim službenicima	Dva događaja za državne službenike (jedan događaj godišnje)	MJU- Direktorat za državnu upravu	IV Q 2022	IV Q 2023		Isto kao za 1.4.3	6,000 €		Budžet CG-TA projekat	
1.4.5	Izrada preporuka za podsticanje učešća NVO u procesu EU integracija	Preporuke pripremljene	MEP	III Q 2022	II Q 2023		Novi rok je IV Q 2024. godine. Usljed nedostatka sredstava u budžetu 2023. navedena aktivnost je pomjerena za narednu godinu. MEP je u zahtjevu za dodjelu budžetskih sredstava zatražilo sredstva za realizaciju ove aktivnosti, dok je Zakonom u budžetu za 2024. godinu ostavljena	5,000 €		Budžet CG	Preporučuje se da se sredstva za ovu namjenu osiguraju kroz eventualni rebalans budžeta.

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

							<p>5,000 €</p>				
1.4.6	<p>Unapređenje izvještaj o primjeni Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija i sprovođenju javne rasprave u postupku pripreme zakona i strategija</p>	<p>Izmijenjena struktura izvještaja s unaprijeđenim statističkim podacima i dodavanjem informacija o zadovoljstvu učesnika u radnim grupama, godišnja evaluacija procesa održanih javnih konsultacija</p>	<p>MJU- Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave (u saradnji sa GSV)</p>	III Q 2022	II Q 2023	<p>Realizovano u saradnji sa ekspertima SIGMA/OECD. MJU je pripremio inoviranu metodologiju za dostavljanje podataka za potrebe sačinjavanja Izvještaja o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija. U skladu sa novom metodologijom izrađen je Izvještaj za 2021. i Izvještaj za 2022. godinu</p>	<p>5,000 €</p>			<p>Budžet CG-TA projekat</p>	
OPERATIVNI CILJ 2			Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima								
INDIKATOR			Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.				
% zaposlenih u NVO u odnosu na ukupni broj zaposlenih u zemlji			0,8%(2020)	0,7% za 2022. 0,6% za 2023.	↓	0.9%	1.2%				
Ukupni prihodi NVO sektora			34,7 miliona EUR(2020)	48,8 mil. € za 2022. 50,7mil. € za 2023.	↑	38 miliona EUR	42 miliona EUR				
Ekonomski doprinos volontiranja bruto domaćem proizvodu (BDP) izražen u procentima			Nema podataka (2021). U okviru implementacije strategije, vrijednost će prvi put biti izračunata za 2022.godinu (na osnovu izrađene metodologije)	Nema podataka	∅	plus 5% prema vrijednosti za 2022.	plus 20% prema vrijednosti za 2022.				
Mjera 2.1 Jačanje kapaciteta i inovativnog potencijala NVO											
INDIKATOR			Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost u 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.				

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

Broj resursnih centara NVO koje finansijski podržava država		0		0		↔		0		4 (jedan nacionalni resursni centar i tri regionalna resursna centra)	
Broj podržanih volonterskih centara		/		Nema podataka.		∅		1		3	
Aktivnosti		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije indikatora	Novi rok i obrazloženje	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Komentar
2.1.1	Analiza stanja i potreba sa preporukama za pružanje državne podrške jačanju kapaciteta, inoviranju u oblasti pružanja usluga i zapošljavanju u NVO sektoru (na osnovu dobrih domaćih i stranih praksi)	Izrađena analiza sa preporukama	MERT (u saradnji sa MF, MJU, MNTR, MRSS)	IV Q 2022	III Q 2023		Za realizaciju dokumentom određen MERT. Nakon političkih i kadrovskih promjena usled konstituisanja 43. pa 44. Vlade CG, došlo je do formiranja MER-a, koje u tom momentu aktivnost ne prepoznaje kao nadležnost svog resora, kao ni Direktorat za inovacije koji se nalazi u okviru Ministarstva prosvjete i nauke.	4,000 €		Budžet CG - TA projekat	Sugestija RG za pripremu AP 2024-2026. je da se u novom akcionom dokumentu ova aktivnost briše.
2.1.2	Finansijska podrška resursnim centrima	Jedan javni poziv - za 2024.	MJU	IV Q 2023	IV Q 2023		Realizacija u 2024. godini. Obezbijedena su sredstva u budžetu. Biće objavljen jedan javni konkurs (za 3 regionalna i 1 nacionalni resursni centar) do IV Q 2024.	500,000 €		Budžet	
2.1.3	Finansijska podrška razvoju inovativnih usluga u pružanju podrške građanima od strane NVO (u ključnim oblastima: socijalna zaštita, javna uprava, zdravlje...)	Jedan javni poziv - za 2024.	MRSS, MJU, MNTR, MZ	II Q 2023	IV Q 2023		Ne postoji normativna osnova MRSS da bude jedno od nadležnih institucija za realizaciju i finansiranje ove aktivnosti.	200,000 €		Budžet	Stav MRSS je da se u novom akcionom dokumentu ova aktivnost briše.

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

2.1.4	Pružanje finansijske podrške volonterskim servisima i razvoju inovacija u oblasti volonterstva	Jedan javni poziv - za 2024.	MRSS, MJU	I Q 2023	IV Q 2023		Aktivnost je uslovljena usvajanjem novog Zakona o volonterskom radu, predviđenim tačkom 1.1.5. Nakon čega će se steći uslovi za realizaciju.	150,000 €		Budžet	
-------	--	------------------------------	-----------	----------	-----------	--	--	-----------	--	--------	--

Mjera 2.2 Pružanje podrške regionalno uravnoteženom razvoju NVO kako bi se smanjile regionalne razlike u razvijenosti nevladinog sektora

INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost za 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
% sredstava koje na javnim konkursima organa državne uprave dobijaju NVO koje nisu iz Podgorice	46% (2020)	40,6% u 2022. ¹⁹	↓	55%	65%
% zaposlenih u NVO-ima van Podgorice u ukupnom broju zaposlenih u NVO	53% (2020)	48% za 2022. 46,74% za 2023.	↓	57%	65%

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije indikatora	Novi rok	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Komentar
2.2.1	Izrada analize razvijenosti nevladinog sektora po regionima sa analizom regionalnih potreba i prilika, uz preporuke za mjere za smanjenje razlika	MJU- Direktor za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO (u saradnji sa resornim ministarstvi ma)	IV Q 2022	IV Q 2023	Izrađena analiza. Uz podršku prethodnog TA projekta angažovan je ekspert koji je radio na realizaciji ove aktivnosti.		20,000 €		TA projekat	

Mjera 2.3 Uspostavljanje efikasne koordinacije međunarodne donatorske podrške nevladinim organizacijama

INDIKATOR	Početna vrijednost	Ostvarena vrijednost za 2023.	Trend	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost do 2026.
-----------	--------------------	-------------------------------	-------	-----------------------------	-----------------------------

¹⁹ Izvještaj o realizovanim javnim konkursima i podržanim projektima u 2023. biće pripremljen do kraja III Q 2024.

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

Uspostavljena koordinacija donatora		Koordinacija nije uspostavljena (2021)		Održan jedan Koordinacioni donatorski sastanak u martu 2023. godine		↑	Koordinacija uspostavljena, dva godišnja sastanka donatora predstavnika države i nevladinog sektora		Pet godišnjih sastanaka		
Aktivnosti		Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak	Kraj	Status realizacije indikatora	Novi rok	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Komentar
2.3.1	Izrada pregleda/analize aktivnih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO u CG	Izrađen pregled/analiza postojećih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO u CG, objavljena lista donatora	MJU- Direktorat za strateško planiranje, međunarodn u saradnju i IPA fondove	IV Q 2022	II Q 2023		Očekuje se da će aktivnost biti realizovana tokom 2025. uz podršku novog EU projekta (tehnička podrška)	6,000 €		Budžet CG-TA projekat	Intenzivirati saradnju sa projektom tehničke podrške
2.3.2	Organizacija donor sastanaka	Jedan donatorski sastanak godišnje	MJU- Direktorat za strateško planiranje, međunarodn u saradnju i IPA fondove (u saradnji sa resornim ministarstvi ma)	IV Q 2022	IV Q 2023	MJU je organizovalo Koordinacioni donatorski sastanak u martu 2023. godine. Na konferenciji je predstavljena i Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija za period 2022-2026. kao i postignuti rezultati i planirane aktivnosti za naredni period		3,000 €	5,000 €	Budžet CG-TA projekat	
Mjera 2.4 Jačanje unutarsektorske koordinacije i umrežavanja NVO u pojedinim oblastima											
INDIKATOR		Početna vrijednost		Ostvarena vrijednost za 2023.		Trend	Ciljana vrijednost do 2023.		Ciljana vrijednost do 2026.		
Broj podržanih zagovaračkih mreža od strane države		/		/		↔	4		8		
Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije indikatora	Novi rok	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Komentari	

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKCIONOG PLANA za 2023.

za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

2.4.1	Izrada preporuka za finansijsku podršku koordinaciji i umrežavanju NVO u pojedinim oblastima po uzoru na panevropske NVO mreže	Izrađene preporuke	MEP	IV Q 2022	III Q 2023		Novi rok za realizaciju je II Q 2025. Ministarstvo evropskih poslova je u zahtjevu za dodjelu budžetskih sredstava zatražilo sredstva za realizaciju ove aktivnosti, dok je Zakonom u budžetu za 2024. godinu ostavljena mogućnost da se za ovu namjenu preusmjere nedostajuća sredstva u toku godine, uz odobrenje MF.	5,000 €		TA projekat-Budžet	Preporučuje se da se sredstva za ovu namjenu osiguraju kroz eventualni rebalans budžeta.
2.4.2	Pružanje finansijske podrške koordinaciji i umrežavanju NVO po uzoru na panevropske NVO mreže	Jedan javni poziv	MEP	I Q 2023	IV Q 2023		Novi rok za realizaciju aktivnosti je III Q 2026. Uslovljena realizacijom 2.4.1 aktivnosti-Izrada preporuka	200,000 €		Budžet	

V PREPORUKE ZA NEREDNI PERIOD SPROVOĐENJA

Izveštaj o implementaciji Strategije NVO za 2023. pokazao je da je stepen realizacije aktivnosti niži od planiranog, da većina aktivnosti nije realizovana, ali i da je njihova realizacija u toku ili će biti započeta ispunjavanjem uslova koje je potrebno obezbijediti u cilju prevazilaženja izazova. Definisane preporuke biće smjernice nosiocima aktivnosti u cilju intenziviranja realizacije aktivnosti koje su prepoznate strateškim dokumentom.

S tim u vezi, preporuke su:

➤ **Opertivni cilj 1:**

- Ubrzati aktivnosti u oblasti unapređenja zakonskih rješenja (Zakona o NVO i Zakona volonterskom radu)
- Planiranje sredstava i kroz budžet institucija koje su zadužene za realizaciju aktivnosti;
- Intenzivirati aktivnosti pojednostavljenja procedure registracije NVO kroz sinhronizovano djelovanje svih institucija uključenih u ovaj proces;
- Intenzivirati aktivnosti u oblasti uspostavljanja novog Open data portala;
- Intenzivirati aktivnosti u oblasti uspostavljanja Savjeta za NVO;

➤ **Opertivni cilj 2:**

- Intenzivirati implementaciju svih aktivnosti od strane nosilaca aktivnosti u cilju isporuke kvalitetnijih i integrisanih rezultata;
- Planiranje sredstava i kroz budžet institucija koje su zadužene za realizaciju aktivnosti;
- Intenzivirati aktivnosti usmjerene na promociju rezultata;
- Jasnije koncipiranje pojedinih aktivnosti u novom akcionom planu, s akcentom na definisanje konkretnih nosilaca aktivnosti i njihovih nadležnosti u cilju sprovođenja monitoringa implementacije Strategije na višem nivou;

**AKCIONI PLAN 2024 – 2026. ZA
SPROVOĐENJE STRATEGIJE SARADNJE
ORGANA DRŽAVNE UPRAVE I NEVLADINIH
ORGANIZACIJA 2022 – 2026.**

maj 2024. godine

UVOD I SADRŽAJ AKCIONOG PLANA

Ministarstvo javne uprave je pripremio Akcioni plan za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022- 2026, za period 2024-2026.

Donešenjem **Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022 – 2026**, pruža se snažnija podrška učešću nevladinog sektora u socio-ekonomskom razvoju i jačanju njihove uloge u procesu pristupanja Crne Gore EU.

Nastavljamo da stvaramo snažniji nevladin sektor koji će biti strateški partner Vlade na njenom evropskom putu.

Dokument je usklađen sa nacionalnim strateškim okvirom. Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore do 2030.¹ prepoznaje učešće nevladinog sektora u oblikovanju i usklađivanju javnih politika sa ciljevima održivog razvoja. Nacionalna strategija posebno ističe važnost razvijanja mehanizama normativno i u praksi, kroz koje će građani biti uključeni u planiranje politika u svim oblastima društvenog života, kao i u monitoring njihove implementacije, i u skladu sa tim definiše mjeru – Podržati artikulaciju interesa građana kroz djelovanje nevladinih organizacija i neformalnih grupa. Takođe, uzeti su u obzir ciljevi Strategije informisanja javnosti o pristupanju Crne Gore EU 2023-2026.

Dokument je usklađen i sa preporukama EU i dobrom praksom u državama članicama Unije. Posebno su uzeti u obzir ciljevi postavljeni u Smjernicama za podršku EU civilnom društvu iz regije proširenja za period 2021-2027. godine (DG NEAR Guidelines for EU Support to Civil Society 2021-2027)².

U Izvještaju EK za Crnu Goru za 2022. godinu navodi se da je postojeći pravni i institucionalni okvir potrebno dodatno unaprijediti kako bi se ojačali mehanizmi konsultacija i saradnje između državnih institucija i civilnog društva u kontekstu procesa pristupanja EU. Takođe, ističe se da bi kvalitet saradnje državnih organa i civilnog društva bio poboljšan kada bi ministarstva imala veći kapacitet za sprovođenje strateškog planiranja, praćenja i evaluacije podrške koju pružaju OCD. Treba poboljšati nivo svijesti državnih službenika i OCD o finansiranim projektima OCD kao mehanizmima za implementaciju javnih politika.

U poslednjem Izvještaju Evropske komisije za Crnu Goru, saglasno ključnim nalazima za 2023. istaknuto je da je uloga civilnog društva prepoznata i promovisana. Međutim, treba poboljšati pravni i institucionalni okvir koji reguliše saradnju državnih institucija i civilnog društva, te da Savjet za saradnju državnih organa i nevladinih organizacija nije nastavio sa radom.³

¹ <https://www.gov.me/en/documents/67dc487e-097d-41d2-8fd5-7827a19a1f5a>

² <https://tacso.eu/wp-content/uploads/2022/07/MN-EU-Guidelines-for-Support-to-Civil-Society-in-the-En-largement-region-2021-2027-MN-2.pdf>

³ https://www.eeas.europa.eu/delegations/montenegro/klju%C4%8Dni-nalazi-izvje%C5%A1taja-o-crnoj-gori-za-2023-godinu_me?s=225

Ovom Strategijom Ministarstvo javne uprave pokazuje spremnost da svojim politikama dalje promoviše standarde otvorenog dijaloga, uz što veću transparentnost, inkluziju i odgovornost u djelovanju.

EU nastavlja da podržava razvoj saradnje između Vlade i organizacija civilnog društva u okviru novog EU IPA projekta „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“ koji je otpočeo u januaru 2024. godine. Implementacija projekta je predviđena u periodu od 24 mjeseca, u iznosu od 250.000 €.

Ovim projektom predviđena je i podrška za implementaciju određenih aktivnosti koje su definisane novim Akcionom planom za period 2024-2026. a koji je kreiran paralelno sa izradom Izvještaja o implementaciji Strategije saradnje organa državne uprave i NVO 2022-2026, za 2023. Izvještaj predstavlja polaznu osnovu u definisanju novih aktivnosti akcionog dokumenta.

Radna grupa koja je kreirala Akcioni plan 2024-2026. održala je tri sastanka.

Tokom sastanaka istaknuta je važnost sinergije između sektora javne uprave i nevladinog sektora kako bi se ostvarili ciljevi postavljeni Strategijom. Radna grupa je uz podršku eksperata svojim intenzivnim radom identifikovala konkretna rješenja i aktivnosti za period 2024-2026. u cilju nastavka sprovođenja Strategije saradnje organa državne uprave NVO 2022-2026. i pripremila je predlog Akcionog plana.

Akcioni plan 2024-2026. za sprovođenje Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026, predstavlja drugi akcioni plan koji Vlada Crne Gore donosi u cilju realizacije planiranih prioriteta u predmetnoj oblasti. Struktura akcionog dokumenta je zasnovana na jednom strateškom cilju i dva operativna cilja sa mjerama, usklađenim sa strukturom definisanom u strateškom dokumentu, i to:

Strateški cilj - Osigurati dugoročno, pouzdano i kvalitetno partnerstvo između države i nevladinih organizacija sa ciljem kvalitetnih javnih politika i poboljšanih usluga građanima.

- ✓ **Operativni cilj 1:** Unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama:
 - Mjera 1.1 Unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za saradnju države sa NVO;
 - Mjera 1.2 Uvođenje strateškog pristupa pri saradnji sa NVO;
 - Mjera 1.3 Jačanje kapaciteta javne uprave za efikasno učešće nevladinih organizacija u pripremi i primjeni javnih politika;

- ✓ **Operativni cilj 2:** Jačanje kapaciteta NVO sektora za saradnju sa državom u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima:
 - Mjera 2.1 Osnaženje kapaciteta i inovativnog potencijala NVO;
 - Mjera 2.2 Pružanje podrške regionalno uravnoteženom razvoju NVO kako bi se smanjile regionalne razlike u razvijenosti nevladinog sektora;
 - Mjera 2.3 Uspostavljanje efikasne koordinacije međunarodne donatorske podrške nevladinim organizacijama;
 - Mjera 2.4 Jačanje unutarsektorske koordinacije i umrežavanja NVO u pojedinim oblastima;

Ovaj Akcioni plan podrazumijeva implementaciju niza sistemskih reformi te kompleksnih mjera i aktivnosti koje uključuju veliki broj nadležnih organa državne uprave te zahtijevaju i kontinuirani dijalog i konsultacije sa nevladinim organizacijama iz različitih sektora. U tom kontekstu će efikasna koordinacija biti od presudnog značaja za uspješnu implementaciju mjere i aktivnosti te postizanje ciljeva utvrđenih Strategijom.

AKCIONI PLAN ZA PERIOD 2024-2026. ZA SPROVOĐENJE STRATEGIJE SARADNJE ORGANA DRŽAVNE UPRAVE I NEVLADINIH ORGANIZACIJA 2022- 2026

STRATEŠKI CILJ - OSIGURATI DUGOROČNO, POUZDANO I KVALITETNO PARTNERSTVO IZMEĐU DRŽAVE I NEVLADINIH ORGANIZACIJA SA CILJEM KVALITETNIH JAVNIH POLITIKA I POBOLJŠANIH USLUGA GRAĐANIMA.

OPERATIVNI CILJ 1 UNAPREDJENJE POSTOJEĆEG NORMATIVNOG I STRATEŠKOG OKVIRA ZA DUGOROČNO PARTNERSTVO SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA				
Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost u 2026.	Izvor podataka
% tekućeg budžeta, koji se godišnje izdvaja za NVO	0,7% (2020)	0,7%	0,9%	Godišnji izvještaji MJU, dalje na osnovu podataka MF
Procenat konsultacija o javnoj politici sprovedenih u skladu s pravnim okvirom i SIGMA principima u odnosu na broj akata koje donosi Vlada, a koji podliježu javnim konsultacijama	0%	100%	100%	Izvještaji o primjeni Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i kvalitetu sprovedenih javnih rasprava u pripremi zakona i strategija (MJU)

Mjera 1.1 Unapređenje normativnog i institucionalnog okvira za saradnju države sa NVO				
Indikator	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost do 2023.	Ciljna vrijednost u 2026.	Izvor podataka
Usvojen Nacrt zakona o nevladinim organizacijama	0	1	1	Sl. list CG
Procenat zahtjeva za registraciju NVO podnesenih elektronski	0	0	70%	MJU

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.1.1. Izrada Nacrta zakona o nevladinim organizacijama	Usvojen Predlog zakona o nevladinim organizacijama	MJU	II Q 2024	IV Q 2024	3.000 € 10.000 €	Nacionalni budžet EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori
1.1.2. Izrada podzakonskog akta/akata koji će definisati kriterijume i postupak za finansiranje projekata i programa koje realizuju NVO	Usvojen podzakonski akt	MJU MF	III Q 2024	IV Q 2024	5.000 €	EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“
1.1.3. Sprovođenje programa obuka za državne službenike o primjeni Zakona o NVO i podzakonskog akta koji će definisati kriterijume i postupak za finansiranje projekata i programa koje realizuju NVO	Organizovane 3 obuke	ULJR u saradnji sa MJU	IV Q 2024	IV Q 2025	3.000 €	Nacionalni budžet
1.1.4. Izmjene Zakona o volonterskom radu	Izmijenjen Zakon o volonterskom radu	MRSS	II Q 2024	IV Q 2024	5.000 €	Nacionalni budžet
1.1.5. Upostavljanje javnog registra volontera	Uspostavljen registar volontera	MRSS	I Q 2025	IV Q 2025	5.000 €	Nacionalni budžet
1.1.6. Digitalizacija procesa procedura registra i usluga iz oblasti NVO	Omogućeno elektronsko podnošenje zahtjeva za registraciju NVO na jednom mestu Uspostavljena interoperabilnost baza i registara	MJU MF PORESKA UPRAVA	II Q 2024	IV Q 2024	129.455 €	EU Projekat "E-usluge i digitalna infrastruktura kao odgovor na COVID-19" koji zajedno sprovode MJU i UNDP
1.1.7. Osnivanje Savjeta za NVO u skladu sa izmijenjenom odlukom o formiranju savjeta, shodno oblastima koje su obuhvaćene Strategijom	Savjet uspostavljen	MJU	II Q 2024	IV Q 2024	/	/

Mjera 1.2 Uvođenje strateškog pristupa pri saradnji sa NVO

Indikator	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost do 2023.	Ciljna vrijednost u 2026.	Izvor podataka
Uspostavljen sistem statističkog praćenja razvijenosti NVO sektora sa godišnjim izvještavanjem	Nije uspostavljen sistem	Sistem uspostavljen, dva godišnja izvještaja	Pet godišnjih izvještaja	MJU
Uspostavljen sistem evaluacije efekata javnog finansiranja	Nije uspostavljen sistem (samo donijeta metodologija)	50% ministarstva ima uspostavljeno <i>outcome</i> izvještavanje o javnom finansiranju NVO	100%	MJU, Godišnji <i>outcome</i> izvještaji ministarstva

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.2.1 Unaprijediti Metodologiju za praćenje razvijenosti NVO sektora sa prezentacijom unaprijeđene metodologije	Izrađena unaprijeđena Metodologija za praćenje razvijenosti NVO sektora sa jasno definisanim indikatorima Održana prezentacija unaprijeđene metodologije	MJU	III Q 2024	IV Q 2024	5.000 €	EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“
1.2.2 Izrada godišnjih izveštaja o razvijenosti NVO sektora u skladu sa izrađenom metodologijom za praćenje razvijenosti NVO sektora	Godišnji izveštaj (za 2024 i 2025)	MJU	IV Q 2024	I Q 2026	10.000 €	EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“
1.2.3 Izrada metodologije za praćenje razvoja volonterstva	Izrađena metodologija za praćenje razvoja volonterstva	MRSS	IV Q 2024	II Q 2025	2.000 € 5.000 €	Nacionalni budžet EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa

						civilnim društvom u Crnoj Gori“
1.2.4 Izrada godišnjeg izveštaja o razvoju volonterstva	1 godišnji izveštaj o stanju volonterstva (za 2025)	MRSS	IV Q 2025	I Q 2026	2.000 € 5.000 €	Nacionalni budžet EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“
1.2.5 Redovno mjerenje efekata javnog finansiranja NVO	Godišnji izveštaj (sa primjerima dobrih praksi)	MJU	II Q 2024	IV Q 2026	5.000 €	EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“
1.2.6 Održavanje obuka za službenike o mjerenju efekata javnog finansiranja NVO	Održano 6 obuka	ULJR MJU	II Q 2024	IV Q 2026	6.000 €	Nacionalni budžet
1.2.7 Učiniti vidljivim registar i e-usluge važne za djelovanje NVO	Broj podnesenih elektronskih zahtjeva za usluge iz oblasti NVO (5 e-zahitjeva) Promocija digitalizovane platforme za djelovanje NVO	MJU	I Q 2025	I Q 2025	/ 20.000 €	Nacionalni budžet
1.2.8 Izrada novog portala Otvorenih podataka i objava registra i baza vezanih za NVO na portalu Otvorenih podataka	Izrađen novi portal Otvorenih podataka i objavljeni registri za NVO na portalu Otvorenih podataka	MJU	II Q 2024	IV Q 2024	50.000 €	EU Projekat "E-usluge i digitalna infrastruktura kao odgovor na COVID-19" koji zajedno sprovode MJU i UNDP
1.2.9 Izrada ex-post evaluacije Strategije saradnje organa državne uprave i NVO 2022-2026.	Sprovedena i izrađena ex-post evaluacija Strategije saradnje organa državne uprave i NVO 2022-2026.	MJU	III Q 2025	IV Q 2025	10.000 €	EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“

Mjera 1.3 Jačanje kapaciteta javne uprave za efikasno učešće nevladinih organizacija u pripremi i primjeni javnih politika

Indikator	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost do 2023.	Ciljna vrijednost u 2026.	Izvor podataka
Broj edukovanih državnih službenika/ca	/	20	60	ULJR, MJU
Procenat konsultacija o javnoj politici sprovedenih u skladu s pravnim okvirom i SIGMA principima u odnosu na broj akata koje donosi Vlada, a koji podliježu javnim konsultacijama	0%	100%	100%	MJU
Prosječan broj pravnih i fizičkih lica koji su dostavili komentare po konsultovanom nacrtu propisa	43 (2019)	60	100	Godišnji izvještaji o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i kvalitetu sprovedenih javnih rasprava u pripremi zakona i strategija (MJU)
Prosječan broj pravnih i fizičkih lica koji su dostavili komentare putem portala eParticipacije po konsultovanom nacrtu propisa	0	20	70	Godišnji izvještaji o primjeni Uredbe o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i kvalitetu sprovedenih javnih rasprava u pripremi zakona i strategija (MJU)

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
1.3.1 Održavanje obuka za službenike o uključivanju NVO u pripremu propisa i javnih politika	Najmanje 40 obučanih službenika/ca (Broj obučanih muškaraca i broj obučanih žena)	ULJR MJU	II Q 2024	IV Q 2026	3.000 €	Nacionalni budžet
1.3.2 Izrada preporuka za podsticanje učešća NVO u procesu EU integracije	Preporuke pripremljene	MEP	II Q 2024	IV Q 2024	5.000 €	Nacionalni budžet

OPERATIVNI CILJ 2
JAČANJE KAPACITETA NVO SEKTORA ZA SARADNJU SA DRŽAVOM U PRIPREMI JAVNIH POLITIKA I PRUŽANJU USLUGA GRAĐANIMA

Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost u 2026.	Izvor podataka
% zaposlenih u NVO u odnosu na ukupni broj zaposlenih u zemlji	0,8% (2020)	0,9%	1,2%	MJU, dalje na osnovu podataka PU Crne Gore
Ukupni prihodi NVO sektora	34,7 miliona EUR (2020)	38 miliona EUR	42 miliona EUR	MJU, dalje na osnovu podataka PU Crne Gore
Ekonomski doprinos volontiranja bruto domaćem proizvodu (BDP) izražen u procentima	Nema podatka (2021). U okviru implementacije strategije, vrijednost će prvi put biti izračunata za 2022. godinu (na osnovu izrađene metodologije)	+ 5% prema vrijednosti za 2022	+ 20% prema vrijednosti za 2022	Godišnji izvještaj o stanju i razvoju volonterstva

Mjera 2.1 Osaženje kapaciteta i inovativnog potencijala NVO

Indikator	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost do 2023.	Ciljna vrijednost u 2026.	Izvor podataka
Broj resursnih centara NVO koje finansijski podržava država	0	0	4 (jedan nacionalni resursni centar, tri regionalna resursna centra)	MJU
Broj podržanih volonterskih servisa ⁴	/	1	3	MRSS

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.1.1 Finansijska podrška resursnim centrima	1 javni konkurs – za jedan nacionalni i tri regionalna resursna centra	MJU	III Q 2024	IV Q 2024	500.000 €	Nacionalni budžet

⁴ Volonterski servis podrazumijeva pružanje usluga podrške volonterskim organizacijama i volonterima. Takve usluge obuhvataju različite obuke za rad sa volonterima, informisanje o mogućnostima i potrebama za volontiranjem, razvoj inovativnih modela volontiranja, promociju i zagovaranje volontiranja, praćenje razvoja volontiranja itd.

2.1.2 Pružanje finansijske podrške volonterским servisima i razvoju inovacija u oblasti volonterstva	1 javni konkurs	MRSS	I Q 2025	IV Q 2025	150.000 €	Nacionalni budžet
--	-----------------	------	----------	-----------	-----------	-------------------

Mjera 2.2 Pružanje podrške regionalno uravnoteženom razvoju NVO kako bi se smanjile regionalne razlike u razvijenosti nevladinog sektora

Indikator učinka	Početna vrijednost	Ciljana vrijednost do 2023.	Ciljana vrijednost u 2026.	Izvor podataka
% sredstava koje na javnim konkursima organa državne uprave dobijaju NVO koje nijesu iz Podgorice	46% (2020)	55%	65%	Godišnji izvještaj o finansiranju projekata NVO (MJU)
% zaposlenih u NVO van Podgorice u odnosu na ukupni broj zaposlenih u zemlji	53% (2020)	57%	65%	MJU, dalje na osnovu podataka PU Crne Gore

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.2.1 Revizija postojeće analize potreba nevladinih organizacija po regionima sa preporukama za unapređenje stanja	Unaprijeđena analiza sa preporukama	MJU	II Q 2024	IV Q 2024	10.000 €	EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“

Mjera 2.3 Uspostavljanje efikasne koordinacije međunarodne donatorske podrške nevladinim organizacijama

Indikator	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost do 2023.	Ciljna vrijednost u 2026.	Izvor podataka
Uspostavljena koordinacija donatora	Koordinacija nije uspostavljena (2021)	Koordinacija uspostavljena, dva godišnja sastanka donatora, predstavnika	Pet godišnjih sastanaka	MJU Resorna ministarstva

		države i nevladinog sektora		
--	--	-----------------------------	--	--

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.3.1 Izrada pregleda/analize aktivnih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO u CG	Izrađen pregled/ analiza postojećih međunarodnih donatora i njihove podrške NVO u CG, objavljena lista donatora	MJU	III Q 2024	II Q 2025	6.000 €	EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“
2.3.2 Organizacija donor sastanaka	1 donatorski sastanak godišnje	MJU	I Q 2025	IV Q 2026	3.000 €	Nacionalni budžet EU IPA projekat „Tehnička pomoć Vladi u jačanju saradnje sa civilnim društvom u Crnoj Gori“

Mjera 2.4 Jačanje unutarsektorske koordinacije i umrežavanja NVO u pojedinim oblastima				
Indikator	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost do 2023.	Ciljna vrijednost u 2026.	Izvor podataka
Broj podržanih zagovaračkih mreža od strane države	/	4	8	MEP

Aktivnosti	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Početak aktivnosti	Završetak aktivnosti	Sredstva za realizaciju	Izvor finansiranja
2.4.1 Izrada preporuka za finansijsku podršku koordinaciji i umrežavanju NVO u pojedinim oblastima po uzoru na panevropske NVO mreže	Izrađene preporuke	MEP	IV Q 2024	II Q 2025	5.000 €	Nacionalni budžet
2.4.2 Pružanje finansijske podrške koordinaciji i umrežavanju NVO po uzoru na panevropske NVO mreže	1 javni konkurs	MEP	I Q 2026	III Q 2026	200.000 €	Nacionalni budžet

PREPORUKE ZA EFIKASNIJE SPROVOĐENJE AKCIONOG PLANA 2024-2026.

Sa ciljem usmjeravanja definisanih aktivnosti Akcionog plana 2024-2026. Strategije saradnju organa državne uprave i NVO 2022-2026. u pravcu koji će osigurati bolju uspješnost realizacije planiranih ciljeva, te ispunjenost postavljenih indikatora, s tim u vezi definisane su preporuke:

➤ Operativni cilj 1:

- Intenzivirati aktivnosti u kontekstu unapređenja normativnih rješenja (Zakona o NVO i izmjene Zakona volonterskom radu)
- Intenzivirati aktivnosti pojednostavljenja procedure registracije NVO kroz sinhronizovano djelovanje svih institucija uključenih u ovaj proces;
- Intenzivirati aktivnosti na izradi novog portala www.data.gov.me;
- Planiranje sredstava i kroz budžet institucija koje su zadužene za realizaciju aktivnosti;
- Obezbijediti brzu i efikasnu međuinstitucionalnu koordinaciju i saradnju u odnosu na monitoring i izvještavanje o sprovođenju strateškog dokumenta;
- Pripremiti komparativnu analizu rada savjeta za saradnju Vlade i NVO u regionu s preporukama za efikasniju podršku radu novog saziva Savjeta

➤ Operativni cilj 2:

- Intenzivirati implementaciju svih aktivnosti od strane nosilaca aktivnosti u cilju isporuke kvalitetnijih i integrisanih rezultata vezanih za jačanje kapaciteta i ujednačeni regionalni razvoj NVO;
- Planiranje sredstava i kroz budžet institucija koje su zadužene za realizaciju aktivnosti, uz odgovarajuću koordinaciju s lokalnom upravom.
- Pokrenuti proaktivnu komunikaciju s donatorima radi bolje razmjene i analize podataka o razvijenosti NVO sektora
- Obezbijediti brzu i efikasnu međuinstitucionalnu koordinaciju i saradnju u odnosu na monitoring i izvještavanje o sprovođenju strateškog dokumenta;